سبيل
الكل في سبيل الحق
Sebil
herşey hak için

Siyasi, edebi, tarihi haftalık gazete ● 18 Şubat 1977
Sahibi ve Başyazarı: Kadir Mısıroğlu ● 29 Safer 1397
Vilâyet Han Kat: 3 Nu: 204 Cağaloğlu — İSTANBUL

SAYI: 60 / BEŞ LİRA / BİR DM.

Daha ne'er duyacağız: Bir vali Kur'an okutmayı yasakladı!

"erken seçim" oyunu

— *Yılmaz Yalçıner ağabeyime* —

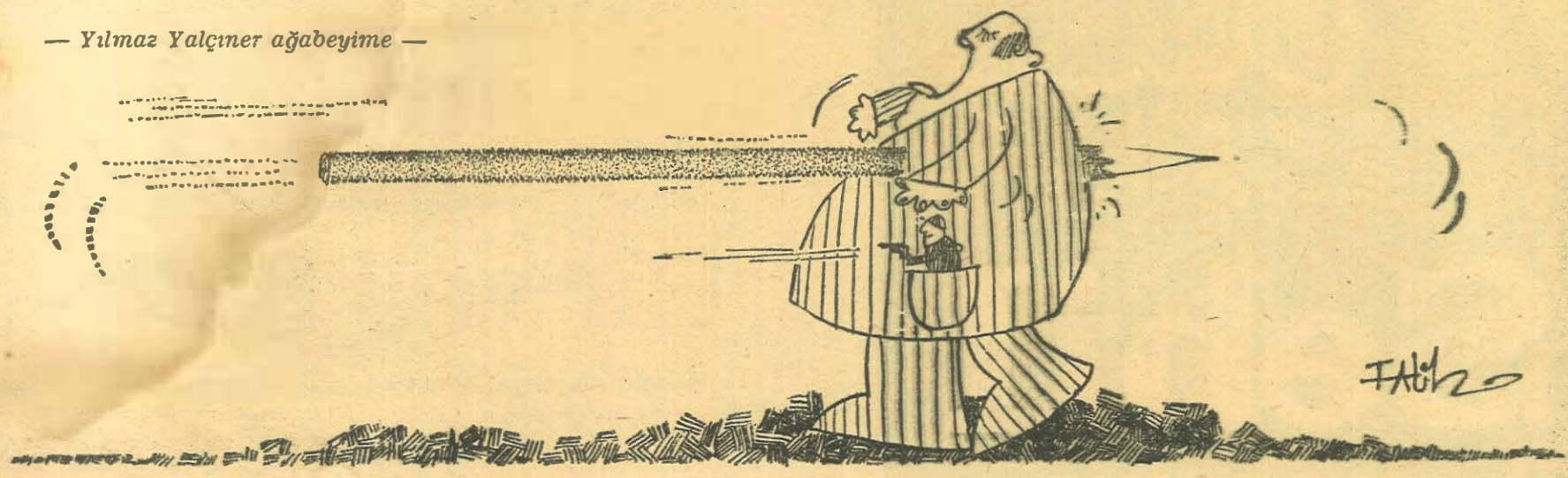

سلام

Sabır namluya!..

Son derece karışık günler yaşıyoruz. Yahudi Anştayn'ın saçına sakalına döndü ortalık. Düzenbazların barajında çatlaklar sür'atle büyüyor. Ha patladı, ha patlayacak.. Bütün telâş, bütün hırçınlıklar, bütün geceyarısı numaraları bu yüzden. Muhtıracılıklar, süngülü hakimiyetcilik yâveleri hep bu yüzden..

Şimdi, okuyucularımın dikkatini çekmek istiyorum; ben bu vazifeyi ifâ ederken, hiçbir kardeşimin zihnine kalemimden «enâniyet» damlasının düşmesini istemem. Bu ifademe rağmen gıybet eden olursa, vebâli kendisine âittir.

Evet, dikkatinizi çekmek istiyorum; düzenbazların barajı çatlamıştır ama bu nasıl olmaktadır?

Bir: Dedelerimizin kellelerini devşirerek düzenin kâşânelerini kuranlar bir bir Adl-i İlâhî'nin huzuruna gittiler. Geride bıraktıkları tohumlar, saçıldıkları münbit araziye rağmen cılız ve kurtlu boy atabildiler, kök salamadılar. Halbuki gövdesi baltalanan Çınar, o muhteşem kökü ile filiz verdi. Ezme, peteleme histerisi ile çırpınan düzenin çanak eşkiyasına rağmen, rahmet, filizi muhafaza etti. Eşkıyanın büyük şehirlerde âdeta zimmetine geçirdiği «makamlar» birer ikişer düştü. Bakınız, Şeriatin sadece «şekli» bir hadisesine yâni mü'min sakalına dahi makamlar teslim oldu!

Bu mühimdir; mühimdir çünki, gıravatlı eşkıyanın yaladığı çanaklar böylece kırılmaya başladı..

İki: Gençliğimiz yavaş yavaş yakın devirde «kelleleri devşirilen nûr yüzlüler ahfâdı» olmanın verdiği «eziklikten» kurtuluyor. Mutlak Hakikat ile «düzen» arasındaki uçurumu, «tenâkuzu» tesbit etti. Uçurumu geçmenin bir «cehd» mes'elesi olduğunun, bunun için icâbeden metodun «reaksiyoner» değil, «aksiyoner» dosyada bulunduğunu öğrendi, dosyanın kapağını açtı.

Üç: Onlar yarım milyona varan tirajlarla, muvazaalı yollardan birbirlerine devrederek hegemonyalarını devam ettirdikleri ekranlardan çırpınmalarına rağmen, şunun şurasında birkaç onbin basıp -satan Sebil ve emsalinden uykuları kaçar oldu.

Çanakların kırılması, uykusuzluk, «kör-sağır-kel düzeni»nin tepinmesi için kâfi sebep değil midir?..

Şimdi mes'ele bu safhaya geldiğinde, İslâmcı gençliğimizin tozlu raflardan indirip kapağını açtığı «Aksiyon Dosyası»nın dibâcesine dikkatinizi çekmek istiyorum:

Müslümanlar birbirleriyle haberleşmesini, kulağı kirişte olan çevrelerin el altında tuttukları telefonla ve aynı çevrelerin «koz» ele geçirme telâşıyla pürdikkat takibettiği telgraf ve mektubla yaparken son derece temkinli olmalıdırlar. «Mahremiyeti» olan hususlar emin eşhas vasıtasıyla veya bizzat intikal ettirilmelidir.

Herkesin yakınında bulunan diğer kardeşinden haberi olmalı, kenetlenilmelidir.

Siyasi plândaki birtakım görüş ayrılıkları büyütülmemeli, karşımızdaki pusuda yatanların bizi takkemiz, tesbihimiz, sakalımızla nasıl ki, aynı cemaatin ferdi sayıyor ve buna göre hesabını yapıyorsa; bizim de birbirimizi tarik ve meşreb, dahası ufak tefek görüş ayrılıklarından dolayı müsâmaha ile karşılayıp kenetlenmemiz zamanıdır.

Nihayet, bilhassa, gençlerimizi korumalı ve kollamalıyız. Onların azmini törpülemek yerine, pas tutmayan çeliğine su vermeliyiz. Bilemeliyiz..

Haydi, cümlemizin mücâdelesi mübârek olsun!

Sabırlarını namluya süren Mehmedlere selâm olsun!..

Y. YALÇINER

OKUYUCU İLE HASBİHAL

Tehlikeli mecra

Muhterem okuyucularımız,

Birtakım siyâset erbabının zaman zaman dilinden düşürmediği bir kelime vardır; «darboğaz» *derler. Aslında bu gibilerin ne denli boşboğaz hattâ genişboğaz oldukları malûmdur. Memleket üzerine sık sık ahkâm keserler ya, kendilerince ülkenin tehlikeli bir mecraa girdiğini tesbit ettiklerinde bunu* «darboğaz» *ile ifade ederler.*

Halbuki işte bugünlerde memleket tehlikeli bir mecraa girmiş bulunuyor. Ve bununla birlikte gazeteniz Sebil de.. Tabii Sebil onların umurunda değildir, -olsun da kat'iyen istemeyiz- ama memleket de umurlarında değil; pek sevdikleri «darboğaz» *tabirini unutmuş, boşboğazlığa devam ediyorlar.*

Evet, muhterem okuyucularımız, bugünlerde gazeteniz Sebil -maalesef- tehlikeli bir mecra içinde bulunuyor. Hemen aklınıza, geçtiğimiz sayımızda haberini verdiğimiz Umumi Neşriyat Müdürümüze karşı girişilen suikast teşebbüsü gelebilir. Hayır, «tehlikeli mecra» *dan maksadımız o değil. O gibi hadiselere zerre kıymet vererek, kuru gürültüye papuç bırakacak kimselerden olmadığımız, çoluk çocuğunun gözleri önünde derdest edilip hapishanelere götürülen, ucuca gelmez bir sürü asılsız ithamlar ve yamalı bohça benzeri iddianamelerle mahkûm edilmeye çalışılan Başyazarımızın dirayet ve metaneti ile efkârı umumiyece teslim edilmiş karekterimizdir.*

Ancak, bugün gazetemizin üzerine sinsice körüklenen belâ bulutları nefes almamızı dahi önlemek maksadına matûf olarak bizce malûm olan bir çevreden gelmektedir. Bu çevre kendisini dikkatle gizlemeye çalışmakta, çevirdiği dolaplara ait iz bırakmamaya azamî itina göstermektedir. Ne var ki, gidişatı hiç de iyi değildir ve öyle anlaşılıyor ki, ateşle oynayan çocuk zekâsından ileriye geçemeyecek bir kafa yapısıyla hareket etmektedir. Cephaneliğe kurşun sıkıldığında infilâkle karşılaşacağını bilemeyecek kadar eblehce hareket etmektedir. Evet, Sebil'i o kör kurşunla vurmaya kalkanlar, infilâk neticesi berhava olabileceklerini hesaplayamıyorlar.

(Devamı 15. Sayfamızda)

Erken seçim yaygarası

Kadir Mısıroğlu

Dünya'nın her yanında basit çocuk oyunları bile,, mutlaka belli kaîdelere sadakatle oynanırken, Türkiyemizde -maâlesef- en ciddi meşgalelerde dahi bu lâzımeye riâyet olunmamaktadır. «Gâye, vâsıtayı meşrû kılar» prensipinin hudutsuz bir şûmulle tatbikinden doğan bu netice, yurdumuzu ekserîya bir akıl ve mantık dışı davranışlar memleketi hâline getirmektedir. Halbuki, usûl ve vâsıtalar hakkındaki hükûm, onların bağlı oldukları «asıllar» a yâni gâyelere göredir. O halde kendisi meşrû olmayan bir gâye emrindeki hangi vesîle ve vâsıta meşrû addedilebilir?! Üstelik, bir çokları meşrûiyeti muhafaza husûsunda hiç bir hassasiyet taşımadıkları gibi, onu, kendi irâde, hissiyat ve hatta menfaatlerine tâbi bir mefhum hâlinde dâvâ etmekten de geri kalmamaktadırlar. Bilhassa CHP. nin, ötedenberi anarşistlere her sâhip çıkışında tezâhür etmiş bulunan bu sakim görüş, son defa Tandoğan meydanındaki kanlı hadiseler dolayısıyla bir kere daha müşâhede edilmiştir. İnsanı, Nasreddin Hoca merhumun meşhûr fıkrasında gibi «Benden yana mısın, hırsızdan yana mı?!» mantığını dile getirmek üzere çıldırtıcı bir öfkeyle isyan ettiren bu anlayış, -maâlesef- sadece CHP. lilere mahsus ve münhasır değildir. Çoğu kere AP nin de ayni uslûp ve muhakeme tarzı, içinde olduğu görülmektedir. Bir **«Avrupa Ortak Pazarı»** mes'elesi bu keyfiyeti tespit ve teşhis için en iyi bir misaldir.

Ancak AP. nin bu mantık dışılığa, bazan, CHP ye muvâzi olmaktan değilde onunla zıtlaşmaktan dolayı sürüklendiği bile görülmektedir. Bunun en iyi ve en yeni bir misali de şu «erken seçim» yaygaralarıdır. Mâlûmdur ki, bu mevsimsiz ve gereksiz sözün patenti, CHP. liderine âiddir. Şu, Türk siyâsî hayatında dâima selim muhâkeme yerine, öfke ve hissiyata tâbi oluşuyla hatırlanacak olan CHP lideri Ecevit'e...

1973 seçimlerini takib eden ilk günlerde, hükûmetin teşekkülünün meclis aritmetiği icabı olarak biraz gecikmesi üzerine başlayan bu «erken seçim» yaygaraları, milletin mantık ve muhakemesine hakaret değil de neydi?! Öyle ya, cümle âlem biliyordu ki, bu kadar kısa bir zaman fasılası ile girişilecek bir erken seçim tecrübesi hiç bir şeyi değiştirmiyecekti. O halde Ecevit, bu erken seçim isteğini niçin, siyâsî muârızlarının yüzünde bir kırbaç gibi günde bir kaç kere şaklatıyordu?! Çünkü, sol cephede yılların eseri olan ve 27 Mayıs'ın getirdiği ferahlıkla (!.) kısa zamanda daha da palazlanan bütün menfiliklerin sahibi olarak gözükmüş ve İnönü'nün fiziki olarak tükenmiş bulunduğu âhır ömrüne rastladığı için ona galebe çalmış olmanın, sağladığı nefs itimadı ile seçimlerde umduğundan çok daha iyi netice almıştı. Bu yüzden ortalığı toz pembe görüyor, rakibine her vesile ile tehdit savurmaktan zevk alıyordu.

AP ise yılgındı. Süleyman Demirel, çeşitli tahammülsüzlüklerle partisini bizzat kırpa kırpa kuşa çevirmişti. Bunun neticesi olarak da seçimlerden yenik çıkmıştı. Şimdi, memleketi hükûmetsiz bırakmamak endişesinden doğan MSP — CHP. kaolisyonunu bir cürüm ve ihânet olarak göstermek temâyülünde bulunuyorsa da o zaman «Millet bize muhalefet görevi verdi.» diyerek bir kenara kaçıyordu. Bunu fırsat bilen CHP lideri de O'nun zaafını yakalamış, habire iz'ac edici bir nasır gibi hep bu noktadan tazyik ediyordu. Bu arada MSP ise, kiminle ve ne bahasına olursa olsun, hatta asılsız olarak iktidar hırsı sûretinde gösterilse bile iş başında bulunarak elli yıldır sınâî kalkınma adına bütün mânevî varlığımızı ezmiş ve buna mukabil de hiç bir netice elde edememiş olan sözde ilericilere gerçek bir ders ve ibret teşkil etmek üzere memleketi ciddi bir kalkınma rayına oturtmak gayretleri peşinde koşmaktaydı.

Durum bu minval üzere devam ederken, MSP sayesinde yeniden iktidar olan ve iktidar olmanın nimetleriyle bütün eski küskünleri toplayıp, kendisi de toparlanan AP. yavaş yavaş eski eziklikten çıkmış CHP. nin çoğu birer blöften ibaret olan tehditlerine artık aldırış etmez olmuştur. Hatta son günlerde görüldüğü üzere kendisi tehdit eder hâle bile gelebilmiştir. İşte AP'de de kuru sıkı «erken seçim» toplarının atılmaya başlanması hep bu düzelen mâneviyatın eseridir. Yoksa ciddi bir arzu ve kararın değil!. Nasıl olabilir ki, erken seçim için Meclisin karar vermesi gerekmez mi? Mademki, bunu hem AP ve hem de CHP istiyor, gerçekleşmesi için ortada ne mâni kalıyor?! Sırf şu keyfiyet bile, bu karşılıklı atışmaların birer gözdağından ibâret olduğunu ispat etmiyor mu?!. Yoksa her ikisi de samimiyetle erken seçim istiyorsa bu atışmayı böyle sürdürüp gitmelerine ne sebep var?! AP de nihayet CHP kökü yani batıcı ve materyalist kök üzerinde yükselen gövdeye yapılan zoraki bir aşının eseri değil midir?! Fakat her şeye rağmen, AP nin erken seçim isteğinin yine de -belli ölçüde- samimi olduğu kabul edilebilir. Zira daha fazla gecikmeyerek, MSP. nin attığı temeller yükselmeden yapılacak bir seçimde kendisi için fayda ummaktadır. Doğrusu o'an CHP'den rey gelmek ihtimalı olmadığına göre, o'nun asıl rakip olarak MSP. yi görmesi de tabildir. Ancak, hangi AP'li meb'us yeniden seçilebileceğinden emin olacak da, meclisin feshiyle erken seçim yoluna gidilebilmesi için rey verebilecek?! İşte gerçek idealizmden mahrum olan AP ve hatta CHP. de erken seçim yaygaralarının hiçbir fiili neticeye müncer olmadan sırf propaganda maksadıyla sürüp gitmesinin sebebi budur!..

Yakın tarihimizde **Meçhûl kahramanlar**

Trabzon Meb'usu
Şehid-i Muazzez

ALİ ŞÜKRÜ BEY

«Müddei tarih ve vatandır!..»

İnönü, Ali Şükrü Bey için «M. Kemal Paşa'nın şiddetli bir muarızıydı» diyor...

3

Kadir Mısıroğlu

Ali Şükrü Bey'in dirâyet ve cesâretine, nâfiz şahsiyetine rağmen, İttihat ve Terakki Cemiyeti'ne girmemesi, üzerinde durulacak son derecede ehemmiyetli bir noktadır. Zira, o sıralarda İttihad-u Terakki daha ziyade askerleri safına çekmek gayretleri güttüğünden zabitler için İttihad ve Terakki mensubu olmak hatta mason locasına dahi girmek tabii addedilmekteydi. Buna rağmen istikamet sahibi ve gâyet dindar bir insan olan Ali Şükrü Bey, kötülükleri ortaya çıktıktan sonra değil başlangıçtan beri İttihat ve Terakkî cemiyetine girmemiş ve bunu kendi şahsiyet ve fikirleriyle bağdaştıramadığı için daima müstakil kalabilmiştir.

Ordunun büyük ölçüde siyasetin içine itilmesi ve siyonizmin hâkim olduğu İttihat ve Terakkînin burada kendinden olmayanı barındırmak istememesi üzerine çok sevdiği askerlikten istifa eden Ali Şükrü Bey, yine de mesleğiyle alâkasını kesmemiştir. Donanma Cemiyeti tarafından alınmak istenen nakliye gemileri için Liverpool'a gönderilmiş olmasından istifadeyle İngiltere'de deniz hukuku tetkikat ve tahsili ile meşgul olmuş, meşhur Deniz Hukuku Profesörü Zibel'den husûsî sûrette dersler almıştır.

Bu gemi mübayaa işi yüzünden epey bir müddet Liverpool'da kalan Ali Şükrü Bey siyasî mahfillere de girip çıkarak oralarda Türk dostluk ve hayranlığını uyandırmağa muvaffak olmuştur. Bu seneler, İtalyanların Trablusgarb'a çıkarma yaparak burasını işgale kalkıştığı devreye rastlamıştı. Türkiye'nin hiçbir propaganda vasıtası olmadığından İtalyanlar, Avrupa efkâr-ı umûmiyesini aleyhimize çevirmek için her tarafta neşriyat yaptırıyorlardı. Ali Şükrü Bey bulunduğu mıntıkada neşredilen **«Liverpool Times»** gazetesiyle teşrik-i mesâi ederek İtalyan iddia ve iftiralarına müteselsil makalelerle cevaplar neşretmiş ve hadiselerin gerçek veçheleri üzerinde İngiliz efkâr-ı umûmiyesinin yanıltılmasını önlemiştir. O derecede ki; İtalyanlar kendisini imzasız tehdid mektuplarıyla tâciz etmeye başlamışlardır. Bunun üzerine elindeki delillerle Liverpool zâbıtasına müracaat eden merhum, onların yardımları sâyesinde hiçbir tehlikeye mâruz kalmadan İtalyanların aleyhimizdeki neşriyatlarını cevaplandırmaya devam etmiştir.

Bilâhere yurda dönen Ali Şükrü Bey, siyasî hayata atılmış ve bu sahada metin ahlâkı, medeni cesâreti ve şuurlu muhafazakârlığı ile kısa zamanda temâyüz etmiştir. İşte O'nun şahsiyyet ve dirâyetinin asıl tezâhürü, bu sahada ve zikrettiğimiz, vasıflarla olmuştur. Bu hüviyetiyle bir devre ve onun hâkimlerine ters düştüğü için Ali Şükrü Bey hakkında kaynaklarımızın çoğu meskûttur.

Bunların başında M. Kemal Paşa'nın meşhur Nutkunu zikredebiliriz. Hakikaten onu okuyanlar, meşhur Sakallı Nureddin Paşa'nın Bursa'da meb'us seçimlerine müstakil olarak girmesi dolayısıyle neşrettiği beyannâme mâhiyetindeki bir propaganda broşürüne karşı serdedilen sayfalar dolusu cevabi mütalaaya kadar pek çok teferruata rastlayabilecekleri halde, Ali Şükrü Bey merhum'un feci bir sûikaste mâruz kalışı hadisesinden bir tek kelime ile dahi bahsedilmemiş olduğunu hayretle görürler. Nureddin Paşa'nın bu broşürüne, Yakın tarih vukuatı için **«tarih muhakemesi»** önünde ifâde ve beyanda bulunması gereken şahsiyetlerin başında gelen M. Kemal Paşa'nın kaleminden (!) çıkan Nutuk gibi bir eserde normal bir seçim beyannâmesine [3] 12 sahifelik bir cevap verilmesi, dikkat çekici değil midir?! Bunun, broşürdeki **«İzmir Fâtihi, Karahisar ve Dumlupınar Muhârebeleri Gâlibi Gâzi Nureddin Paşa Hazretleri'nin terceme-i hâli»** ibaresinin kapağa dercedilmiş olmasından doğan bir aksülâmel eseri olduğu Nutkun 443. sahifesindeki asabi cevaplardan sarahaten anlaşılmaktadır. Hiç kimse, Ali Şükrü Vak'asının, M. Kemal Paşa'yı Nureddin Paşa'nın seçim beyannamesi üzerine «İzmir Fâtihi...» ibâresini kondurmasından daha az alâkadar ve hattâ tedirgin ettiğini söyleyemez ya!. O halde, Nutkun Ali Şükrü Bey'in şahsiyeti ve hazin âkıbeti hakkındaki sükûtu asla tabii addedilemez. [4] Esâsen başka kaynaklarda yer alan ifâdeler bu sûikasdin Reisinden en gayrı faal azasına kadar bütün bir meclisi nasıl tedirgin ettiğini ve heyecana boğduğunu göstermektedir. Hadisenin tafsilâtına girdiğimiz sırada aksettireceğimiz Meclis zabıtları [5] bile bu durumu açıkca göstermektedir.

M. Kemal Paşa'nın «Ma-

● *Ali Şükrü Bey Merhum'un mâruz kaldığı feci suikast hadisesinden sonra cesedinin bulunması üzerine o zaman kendisinin Ankara'da çıkarmakta bulunduğu «TAN» gazetesinin 2 Nisan 1923 tarihli ve 63 sayılı nüshasında neşredilen en son resmi.. (Sebil, arşiv)*

شهید مغفور طربزون مبعوثی علی شکری بك

raz-ı hâcette (gerektiğinde) sükût cevaptır» kâidesinin ışığı altında değerlendirilmesi icab eden bu son derecede mânidar sükûtuna rağmen yine İnönü ileride temas edeceğimiz üzere hatıralarında Ali Şükrü Bey'in hiç olmazsa, mâruz kaldığı sûikastden tahrifkâr bir üslûb ve yanlış kıymet hükümleriyle de olsa bahsetmekten ictinab etmemiştir.

Hakikaten İnönü, 1968 senesinde Ulus Gazetesi'nde neşredilen hatıralarında bir ara Ali Şükrü Bey Vak'asına da temas etmiş, hadiseyi şimdiye kadar hemen hemen bütün resmî ağızlarda görüldüğü şekilde muharref bir sûrette takdim etmekle beraber merhum'un şahsiyeti hakkında şu beyanda da bulunabilmiştir:

«Ali Şükrü Bey, Meclis'in en sert bir üyesi ve özellikle Atatürk'e karşı son derece insafsız ve kırıcı ifâdeler ve hareketlerle muhalefet eden bir unsuru idi.» (Bkz: İnönü'nün Hatıraları, Ulus gazetesi, 27 Eylül 1968 tarihli nüsha)

---

3 — Bkz: M. Kemal Paşa — Nutuk, Ankara 1927 sh. 442 vd.

4 — Meselâ Bkz: Dr. Rıza Nur — Hayat ve Hatıratım C. III. İstanbul 1968 sh. 1170 vd. — İleride temas edilecek olan Ali Fuad Cebesoy'un (Istanbul 1957) Hatıraları'nın gerek Lozan müzakerelerine aid kısımları ve gerekse «Ali Şükrü Bey'in şehâdeti» serlevhalı (sh. 259 vd.) kısımdan itibaren yer alan mufassal ifadeler — Ayrıca İnönü'niin hatıraları (Ulus Gazetesi'nde 1968 yılında yayınlanan kısım) -v.s-

5 — Bkz. Zabıt Ceridesi (İlk tertib) C.2 8, sh. 215 vd.

TUĞLU

BATTANİYELERİ
İmalât ve Toptan Satışı
MUSTAFA ve ABBAS TUĞLU
Çakmakçılar Yokuşu
Büyük Yeni Han zemin
kat nu: 3 Tel: 22 42 61

HİSAR menşucat
Döşemelik ve Perdelik kadife
sanayii ve ticareti a.ş.
İ.M.Ç. 5 Blok Nu: 5302
Unkapanı İSTANBUL
Tel 26 75 89 - 22 12 32

Millî Gençlik FİKİR, SANAT AKSİYON
Aylık dergi

TÜRKÇESİ — Ahmed SELÂMÎ

Feyzioğlu Beyefendi'ye arîzamdır

Muhterem Beyefendi,

Şubat ayının başlarında Çankaya'ya yapdığınız ziyâretin sonunda, bir beyânât verdiniz. Bunu da T.R.T. dünyânın dört bucağına kadar neşretdi. Zikri geçen beyânâtınızla, bir yandan «Teokrasiye ve Arabça lisânına» *büyük bir kin, nefret ve gayz içinde olduğunuzu alâmeleinnâs ortaya boşaltırken; öte yandan da,* «müslümanız!» *demek lüzûmuna sûret-i mahsûsada dikkat gösterdiniz!. Herşeye rağmen, mezkûr beyanlarınızla mü'minlerin kalbgâhına dokundunuz. Rahmet-i Rahmâna kavuşanları da dâhil edersek, milyarlarca kalbi soğuk bir ürperiş dalgasıyla sarsıp geçdiniz. Nice mazlum kalblerin canhıraş bir* «âh!» *ını aldığınızı belki siz farkedemediniz, fakat* «mazlûmun Allâh'ı» *duydu...*

Sizi, husûsî, bir dikkatle muhâtab ittihâz etdiğimin şuûru içinde yazıyorum. Yazacağım da, yazmalıyım da.. Çünki 150 senedir, ve bilhassa yarım asırdır, müslimînin dinlerine, Şeriâtlarına, vicdanlarına, imamlarına, mihrablarına, sarık ve cübbelerine, topyekûn mukaddesât ve ecdâdına haçlı Avrupa emperyalistlerinden daha şirretçe saldıran despot bir oligarşinin müptezel tasallut ve tecâvüzleri, muhakkak sizin de ma'lûmunuzdur. Netîceyi ise yalnız siz ve biz görmedik, bütün millet ve topyekûn dünyâ gördü. Sokaklarımız artık bugün, eli kalem kâğıt değil, boğuşma âletleri tutan, çürümüş, rejim kurbanı bir gençlikle doldu taşdı. Maarif ise tepeden tırnağa meflûc ve sanki insanı başdan çıkarma tezgâhı... Öteki müesseseler mi? Maarif, her müessesenin talim ve terbiye harcını îmâl etdiğine göre, kıyâsen tasavvur buyurulabilir!. Ve işte muhterem Feyzioğlu Beyefendi siz, masum, saf, zavallı, aç, yakacaksız, kimsesiz, yetim, dul, dertli ve kederlisi de dâhil 40 milyon kişinin tepesinde, idâreci olarak bulunan bir avuç kişiden biri olarak beyânât veriyorsunuz... Beyefendi size, evet evet, Feyzioğlu Beyefendi size söylüyorum! Lütfen afallayıp öyle şaşırmayınız, «ne var kuzum, ne olmuş, kıyâmet mi kopdu, siz bundan ne arıyorsunuz?» *gibilerde geçiştirme fasıllarını da lûtfen bir kenara itiniz. Çünki size bunu, evvelâ milyarlarca mü'minin* «ah!» *diye inleyen kalbi sordu:*

«— Durup dururken Teokrasi ve Arapça düşmanlığı!? Ne var kuzum, ne olmuş, kıyâmet mi kopdu, Feyzioğlu Beyefendi kuzum, Allah aşkına bu teokrasi lâtincesi ile dînimize ve onun devlet idâresi ile alâkalı kânunlarına inkâr ve gayz fışkırtmakla elinize ne geçecek?»

Evet efendim, siz ne arıyorsunuz? Mevlâsını arayan böyle mi arar Beyefendi?

● *Teokrasi hâ, teokrasi... Allah belâsını versin o teokrasinin!. Yalınız onun mu, hayır, otokrasinin de, bürokrasinin de, şefokrasinin de... 150 senedir haçlı Avrupa önünde şahsiyet müflisi hâlinde ucûbeleşen yerli kâfirlerimizin, hayvan oldukları îmânî, ictimâî, iktisâdî siyâsî ve harsî ne kadar «düzen» varsa, bunların da...*

Ne o muhterem Beyefendi, neye sararıp soluyorsunuz, neye nefesiniz ve nabzınız değişdi?. Hani «milliyetçiyim!» *diye aşkla ve şevkle konuşan siz değil misiniz? Yoksa milliyetçiliğin* (Avrupa milliyetçiliği) *olanı da mı icâd edildi?.*

Bir insan her kalıba giriş milliyetçisi değil de, mertçe, nâmusluca, ve bir tek milliyetçiliğe tâlibse, milletine âid olan kıymetlerin milliyetçisi olur; bunun da, haçlı Avrupa patenti taşıyan hiçbir harsî kıymete tehammülü olamıyacağını çok iyi bilir. Değil mi efendim? Haçlı patenti taşıyan bir teokrasiye düşmansınız da, demokrasiye neye değilsiniz?. Yunanca (KRASİ) nin şarap *demek olduğunu; demokrasinin ise* halk şarabı *ma'nâsına geldiğini her yunanca bilenden sorup öğrenebilirsiniz!*

Evet Feyzoğlu Beyefendi, da'vâsının hak olduğuna inanan bir insan dosdoğru olur. Ancak bâtıl da'vâ sahibleri eğri büğrülükden medet umar. İmdi, mertçe ortaya koyalım. 1400 senedir ŞERİAT idâresi, *«Teokrasi» lâfıyla mı yaşamışdır, yoksa* HİLÂFET *kelâmıyla mı? Evvelâ* «teokrasi» *denilen lâf,* hilâfeti *ifâdeden nâmütenâhî mahrumdur. Çünki hilâfet, namaz gibi, oruç gibi, zekât gibi, cihâd gibi tamâmen İslâm bütününe âid husûsî bir cüz ve bir unsurdur. Hatta pek çok farzın edâ ve icrâsı, hiâfetin mevcûdiyetine vâbeste olduğu cihetle, hilâfet denilen İslâmî unsurun şümûl ve ehemmiyet derecesi fevkal'âde vüs'-ate sâhibdir. Bu i'tibarladır ki papalık için veya tarihde görülen hristiyânî düvel için* teokrasi *ta'bîri kullanılsa da,* hilâfet *için aslâ kullanılamaz. İslâm'ın i'sini bilmiyen sosyologların uydurmalarına göre ta'birâta sâhib olunamıyacağı da bedihîdir.*

Ne var ki, Türkiye'deki hristiyan ekalliyet, hıristiyânî bir devlet kurma plânı peşinde olsa, belki onları karşınıza alıp teokrasi *için çalışmalarını tehlike ilân edebilirsiniz. Bu şık ise, bu yolda hiçbir faaliyetin olmadığı; ve ekalliyet nüfûsunun bu iş için aslâ yetmiyeceği düşünülünce, hâliyle bâtıl olacakdır. Yani siz, teokrasi kelimesini sevk ederek işâret etdiğiniz tehlike ile, hıristiyanları kastedemezsiniz.*

Öyle ise teokrasi de kastedilen HİLAFET *dir. Çünki koskoca târih meydanda. Zât-ı âlînizin baba, dede, soy ve sopuna varıncaya kadar müslümanların yaşadığı bir beldede «teokrasi» değil;* HİLÂFET-İ İSLÂMİYE *görülmüşdür. Aslımızı da inkâr edecek değiliz ya, bu iş böyle...*

Kur'an, sünnet, icmâ *ve kıyâs-ı fukahadan ibâret olan 4 şer'î delîli, her yedi yaşına giren müslüman çocuğu bile bülbül gibi bilir. Bu dört delîlin dördü de, müslümanın, Müslümanlık kânunları ile işleyen bir devlete sâhib olmasını, tek tek her müslüman ferd üzerine (farz-ı ayın) hükmüne bağlar... Bu ilmî bir tesbît olup, İslâmiyyetin hakîkatına müteallik bir keyfiyetdir; ve bu, hiçbir kâfir ferd veya devletin keyfine keder verecekmiş diye de ketmedilemez. Aksi takdirde, böylelerinin elîm bir azâbı müstehık olacaklarını, bizzat Kur'ân-ı Azîmüşşân beyân buyuruyor.*

Binâenaleyh bâlâda mezkûr (farz-ı ayın) her müslüman üzerine terettüb eden bir vücûb olunca; sizin dahî «müslümanız!» *dediğiniz sâbit bulununca, siz, teokrasi lâfı ile, artık nasıl olur da Kur'andaki devlet idâresi ile alâkalı âyetleri karşınıza alırsınız?. Bu alış, onların inkârına müsâvî olmaz mı? Hem in-*

(Devamı 14. Sayfamızda)

• FİLDİŞİ KULEDEN

Cemil Meriç

Çağdaşlaşma Avrupalılaşma Modernleşme

3

Japonya'nın Avrupalılaşması:

Japonya'nın beklenmedik ve şaşırtıcı Avrupalılaşması ispat etti ki; emperyalistler tarafından girişilen, Avrupalılaşma milliyetçilik icabı diye sunulunca, cânu gönülden benimsenecektir. Japonlar, adalarında Avrupalılaşmaya doğrudan doğruya ve zorlama yoluyla mâruz kalmamışlardır; Avrupalılaşma onlara dolaylı olarak ve demokratik yoldan Amerika tarafından telkin edilmiş, Çin'den alınan Asyaî bir kültür ve medeniyeti kendine yardımcı olarak bulmuştur. Bu itibarla, Avrupa medeniyetini kolayca ve tahâlükle kabul etmiştir. Japonya pek kısa bir zamanda (bir nesillik) yalnız Avrupalılaşmış bir millet olmakla kalmamış, Çin Asya'sına taşmak için Avrupa devletleriyle yarışa girmiş, sadece ticari pazarlar peşinde koşmamış, nüfus artışını boşaltmak için sömürgeler de aramıştır.

Japonya'nın bu yayılışı, ister istemez doğuya ilerleyen Rusya'yla bir çatışma mevzuu olacaktı. Bu çatışmada İngilizler adalıları desteklediler. Zira Rusların güneye İran ve Orta Asya'ya doğru yayılışları Hind'deki Pax britanica'yı tehdid ediyordu.

1894 Çin - Japon savaşında bir Asya devleti olan Çin'in Avrupalılaşmış bir Japonya tarafından bozguna uğratılması bütün ilerici Asyalıları Avrupa silâhlarının bir zaferi olarak memnun etti.

Nasyonalistik Avrupalılaşma:

Bir Avrasya devleti olan, kapitalist vasıflarıyla Avrupalı, kötü taraflarıyla Asyalı, Rus heyûlâsının, ilmî müessiriyetiyle Avrupalı, kollektivist enerjisiyle Asyalı olan yeni Japonya tarafından hezimete uğratılması, bütün Asya'da sosyal ve milli Avrupalılaşma hamlesini hızlandırdı. Bu hareket daha I. Dünya savaşından önce nasyonalizmin Asya'ya yayılmasını önlemek isteyen devletlerin kurmağa çalıştığı diplomatik setleri sonuna kadar zorlamaktaydı. Zira Asyalılar 20. asrın başlarından itibaren Asya kavimlerini Avrupa plütokrasilerinin çıkarına sömürecek olan emperyalistik bir Avrupalılaşmaya karşı tek korunma yolunun milliyetçi bir Avrupalılaşmaya karşı tek korunma yolunun milliyetçi bir Avrupalılaşma olduğunu anlamış bulunuyorlardı. Böyle bir Avrupalılaşma her Asya kavmine Avrupa'ya eşit bir askerî ve malî güç kazandıracak, ve mânevi üstünlük sağlayacaktı. İster millî, ister sosyal olsun bu gönüllü Avrupalılaşma hareketini *Avrasyalılaşma* (Eurasian) kelimesiyle belirtebiliriz.

Kendi imkânlarıyla Avrupa'ya karşı koymak herhangi bir Asya devleti için ölüm fermanı demekti.

Bir asır önce Devlet-i Âliyenin Avrupa'daki tebalarından hepsi —millet olarak toprak veya ordu gibi bir vasfa mâlikse— dışardan bir yardım görsünler veya görmesinler istiklâllerine kavuşmuşlardı: Macaristan, Sırbistan, Yunanistan ve Bulgaristan milliyetçi yoldan Avrupalılaşmışlardı. Yalnız Makedonya ve Anadoluda kalan Türkler İslâm devletinin imparatorluk müesseselerini ayakta tutmak için 1908 ihtilâline kadar Avrupa tarzında nasyonalistik bir yeni düzen kurmağa yanaşmamışlardı. Bu müesseselerin başında Hilâfet vardı: Bütün müslümanların tesânüdünü sağlayan Hilâfet.

Hıristiyan cemaatlar İmparatorluk manzûmesine pekâlâ bağlanabilirlerdi. Bunun için azınlıklara tanınan kısmi muhtariyetlerin sağlam bir teminat altına alınması yeterdi.

Fakat ne iki kıtanın ortak menfaatlarını sağlayan ikibin yıllık milletlerarası yapı, ne de bütün Müslümanların hürriyeti, eşitliği ve kardeşliği amacını güden bin üçyüz yıllık İslâm Devleti, nasyonalistik Avrupalılaşmanın taarruzu karşısında ayakta tutunabilirdi. İslâm devleti emperyalistik Avrupalılaştırmanın merkantilizmi ve militarizmi tarafından da sarsılmış bulunuyordu zâten.

Merkezî bir parti hükümeti aracılığıyla ülkeyi ihyâ etmek çabaları hiçbir başarı sağlamayan Jöntürkler bu hakikatı çabucak anladılar. Bir Asya devletini avrupalılaştırmak için harcanan bu gayret Avrupadaki doğu imparatorlukları tarafından akamete uğratıldı. Avusturya, Bosna Hersek'deki, İtalya, Trablus Garp'daki ipoteklerini işgal ederken Avrupa'nın yeni doğu milletleri de Devlet-i Âliyeyi parçalamak için elele verdiler (Balkan harbi 1912). Sonra 1. Dünya savaşının felâketleri... Batı Asya üzerinde hakimiyetlerini kurmak ve Yunan devletini ihya etmek isteyen İngiliz, Fransız ve İtalyanlar sonunda İstanbulu ve Anadoluyu tahliye ettiler. Uzun zamandır geciktirilen gelişmeleri tabii seyrine bıraktılar. Nasyonalizm İslâm devletini parçalayarak Anadolu'dan doğuya doğru yayıldı. Sonra Anadolu ahâlisinin müesseselerini, ideallerini ve geleneklerini değiştiren Kemalist ihtilâl (radical): Bu ihtilâle kıyasla Fransız devrimi sadece bir idareciler değişmesi, Rus ihtilâli de bir rejim tahavvülüdür. Ayrıca imha savaşlarıyla tedirgin edilen gayr-ı Türk ahali, Lozan anlaşması mûcibince başka ülkelere dağıldılar. Ve Asya kıtasının bu batı köşesi bir kavimler ve dinler yamalı bohçası olmaktan çıkıp mütecânis bir Türk ülkesi oldu. On yıl içinde yaşayış şartları bakımından komşusu Bulgarlar gibi baştan başa avrupalılaşmış yeni bir Türkiye doğdu. Yüzeyde Avrupa Anadoluyu ilhak etmiş görünüyordu, fakat hakikatte Asya, Avrupayı kendi silâhlarıyla Anadoludan kovmuştu. Bu arada nasyonalistik avrupalılaşma doğuya doğru İran ve Afganistana yayıldı, buralarda da tesiri aşağı yukarı aynı oldu; gerçi Afganistan'da ve daha az ölçüde İran'da avrupalılaşmanın tesirini tâdil eden başarılı aksülâmeller başgöstermedi değil. Türkiyede avrupalılaşma Mustafa Kemal'in idaresi altında Rusyanın büyük Petro tarafından avrupalılaşmasını gölgede bırakan bir baskıyla sürdürülmektedir. İranda - Rıza şah devri— ihtilâl daha yavaş bir seyir takibeder; Afganistan'da ise avrupalılaşma Rus taraftarı Emanullah Han'ın 1929 da tahtdan indirilerek İngiliz taraftarı Nâdir Şah'ın yerine geçmesiyle akamete uğrar.

Sosyalist Yoldan Avrupalılaştırma:

Kuzeye gelince yeni Sovyet hükümeti tebası olan kavimlere muhtariyet verir. Çinde umûmî bir milliyetçilik hareketi Dünya'nın bu bölgesini avrupalılaşmış bir birleşmeye zorlar. Doğunun avrupalılaşmasını gerçekleştiren kuvvetler iki zıt kampa ayrılır. Biri bildiğimiz emperyalistik cephe; bu cephede Amerika, İngiltere ve deniz ticaretiyle uğraşan öteki ülkeler Asya kavimlerini kendi ferdiyetçi felsefelerine, sınâi sistemlerine göre yetiştirmekde, kapitallerinin ticaretlerini ve sömürgelerinin çıkarları için sömürmekde, yerli milliyetçilere ve sosyalistlere emperyalistlerin işine gelecek bir self - determination fikrini yaymakta devam ederler.

Öteki cephe, Rusya'nın hâkim olduğu cephe. Onlar da Asya kavimlerine komünist felsefeyi aşılamağa ve kendi hakimiyetleri dışında her türlü hakimiyetten kurtarmağa çalışırlar. Sovyetlere göre yalnız sınâi değil —daha az ölçü-

(Devamı 14. Sayfamızda)

ortadoğu/dan

SAİD SAMİL

YAHUDİ DÂVÂSI ve FİLİSTİN

Bence bu kararın alınmasındaki sâik de bu idi. Bunu yapmakla Sivas Kongresi, asırlar boyu Türk Milleti'ne tahmil edilen tarihî mes'uliyetin son icabını yerine getiriyordu. Nitekim Ankara'da millî cephe teşekkül eder etmez, resmî bazı zevatın, Suriye, Filistin ve Irak mahafiliyle temasa gelmek üzere harekete geçirildikleri görüldü. Maâlesef bu temas, hiç bir netice vermedi. Çünkü yaptığı bütün ihanetlere rağmen İngiltere'yi Arap mahâfili hâlâ dünya siyasetinin mihveri sayıyordu. Bu arada, şüphe yok ki, maddî bazı çıkarların da te'siri vardı.

İngiltere tarafından gösterilen mezhûhâne gayrete bakmayarak harekete geçen Türk orduları bir hamlede Yunanlılar'ı toplu olarak denize dökmeleri, yalnız Araplar için değil, mahkûm bütün Doğu milletleri için bir ikaz gösterisi oldu. Eğer bu zaferi tetviç için Lozan'da toplanan konferansta, İngiltere Hariciye Nâzırı Lord Gürzon tarafından büyük bir mahâretle tertip edilen blöflere bu kerre bizzat Türkiye Hariciye Vekili İsmet Paşa kapılıp Trakya, Adalar, Musul ve Kerkük gibi Türkiye için hayatî ehemmiyet arz eden hususatta yok yere tenzilâta gitmesiydi, İngiltere'nin Yakın Doğu siyâseti kahkarî bir şekilde iflâs edecekti. Ancak böyle bir iflâs, Arap Âlemine serbest bir şekilde düşünme fırsatı verecek ve bu sûretle bir varlık hâline gelerek kendi dâvâlarını müdafaa etme kudretini bulacaktı. Bundan dolayı İsmet Paşa'nın Lozan'da yaptığı ric'at Türkler kadar, kardeş saydığımız Arapları da zarardîde ettiği bir vâkıadır.

Lozan Konferansı'nda İngiliz prestijinin kısmen de olsa korunması, ona bir müddet daha Araplar'ı savsaklamak fırsatı verdi. Bundan istifâde edenler de siyonistlerdi. Bu sâyede Filistin'de yığınak yapıp, teşkilâtlanma imkânı buluyorlardı. Araplar arasında bu fâciayı Filistin Müftüsü Emin El Hüseynî açıkca görüyordu. Bundan dolayı o büyük mücâhid durup dinlenmeden Arap efkârını tahrik etmekle beraber, Arap Âlemi'nin mukadderatını bir kül olarak İngilizler'in sinsi teşviklerine rağmen Filistin mâcerasıyla bağlamaktan çekiniyordu. O, çok iyi biliyordu ki; anglosaksonları insafa dâvet etmek için Yahudileri ürkütüp kaçırmak lâzımdı. O da ancak kanlı ve haşin bir boğuşma ile tahakkuk edebilirdi. Vahşi metodlarla yapılacak böyle bir boğuşmayı ancak galeyan haline gelen Filistin'in cesur halkı göze alabilirdi. Filistin'in dağlık ve ormanlık mûhiti buna müsâitti. Yeter ki; Arap Dünyası savaş devam ettiği müddetçe mücâdelenin gerektirdiği silâh ve levâzım yardımını idâme ettirebilsin...

Büyük Müftü, Arap devlet ricâliyle bu mevzuda devamlı temasta idi. İsteklerinin engellenmemesi için bile bile birçok İngiliz oyalamasına göz yumma mecbûriyetinde kalıyordu. Haddizatında Filistin davası milletlerarası çapraşık bir karakter taşır. O, bir bakımdan millî olmaktan ziyâde dinî idi. Bu yüzden ilk devrelerde Yahudiler bunu Araplar'ın tesâhübüne karşı koz olarak kullanmışlardı. Uzun bir zaman bu yüzden Filistinliler şiddete başvurmaktan çekinme mecbûriyetinde kalıyorlardı. Fakat, Yahudi akını bir seylâb halini alınca, bütün mes'uliyetleri sırtlanan Büyük Müftü şiddete başvurmaya karar verdi. Bu karara Filistin'in bir milyon müslüman halkı yekvücud olarak icâbet etti. 1936 Nisan başlarında boykot mâhiyetinde başlayan bu direnme, İngilizler'in silâha dayanan şiddetli müdâhalesi karşısında bu mahallî boykot millî bir savaş halini aldı. Filistinli muharibler tarafından mükemmel bir şekilde tatbik edilen gerilla müdafaa metodu, İngilizlere ağır zâyiata mâl olunca Yahudileri korku, İngilizler'i de telâş bürüdü. Bunun üzerine İngiliz Hâriciyesi tekrar harekete geçti. Muslihâne yollarla bir anlaşmaya varılması için Arap Hükûmetlerinin müdahale ve tavassutları rica olundu.

(Devamı var)

dinî bahisler 4

Öğütler

OKU - DÜŞÜN - YAP

1 — Ezânı duyduğunda hemen namaza kalk, durum ne olursa olsun!

2 — Kur'an oku, mütâlea et veya dinle. Veyahud Allah'ı zikret. Vaktinin hiç bir parçasını faydasız geçirme.

3 — Fasih (açık ve düzgün) konuşmaya çalış. Bu, İslâmın şiarındandır.

4 — Nerde ve ne durumda olursa olsun fazla münakaşaya dalma. Çünkü çekişme hiç bir hayır getirmez.

5 — Çok gülme. Zira Allaha varan kalb sâkindir, vakurdur.

6 — Mizahçı ve lâtifeci olma. Gerçekten mücâhid millet yalnız ciddiyeti tanır.

7 — Sesini dinleyicinin ihtiyacından fazla yükseltme. Çünkü bu, ahmaklıktır, eziyettir.

8 — Şahısların gıyabında kötü konuşmaktan ve kitleleri yıkıcı bir şekilde tenkid etmekten kaçın. Sâdece hayrı söyle.

9 — Karşılaştığın kardeşinle, kendisi talep etmese bile, tanış. Zira davetimizin temeli sevgi ve tanışmadır.

10 — Vazifeler vakitlerden daha çoktur. O halde başkasına vaktinden faydalanmasına yardım et. Mühim bir ihtiyacın olunca onu kısa yoldan hallet.

İSTEME ADRESİ:

1) Sebil Yayınevi, P.K. 808 İstanbul

2) Derya Dağıtım, Babıâli Cd. nu: 52/1

Cağaloğlu — Istanbul

15 Yıldan beri...

YETER ARTIK!

موجز تاريخ قبرص

العصور الحديثة
حكم الأتراك (١٥٧١-١٨٧١)
قبرص تحت حكم الأتراك

● *Yunan propagandası yapanı ve Türkiye konsolosluğu tarafından dağıtılan arapça kitabın kapağı ve Türklere küfreden sahifelerinden biri...*

Yunanlıların bastırdığı kitabı Türk Konsolosluğu dağıtıyor

Gaflet vesikası!

Hariciye Vekili Çağlayangil'in **«Türkiye kendisini dışarıda tamtamanın ıskıntısı çekiyor..»** dediği günlerdeydi, Mısır'da tahsilde bulunan bir Türk genci Kahire Konsolosluğu'ndan içeri girdi ve karşılaştığı ilk şahsa türkçe sordu. Sorusu ne şahsî bir mes'eleydi ve ne de şu-bu evrakın kim tarafından imzalanacağı.. Bazı Arap gençleri, ondan Kıbrıs hakkında kendilerine malûmat verecek kitap istemişlerdi. O da Konsolosluktan temin edebileceği düşüncesiyle soruyordu:

— Bana Kıbrıs hakkında arapça bir kitab verebilir misiniz, Arap arkadaşlarıma vereceğim..?»

Gencin, Konsolostuktaki muhatabları birbirine baktılar. Biri az tereddütden sonra atıldı:

— Var tabii» dedi, **«şimdi getiririm..»** Gitti ve getirdi. Bu orta eb'adda bir arapça kitaptı. Kıbrıs Tarihi üzerine yazılmıştı. Genç kitabı aldı, teşekkür edip Türk Konsolosluğun'dan ayrılmazdan önce, bu kitaptan daha fazla temin edip edemeyeceğini sordu. **«istediğiniz kadar alabilirsiniz...»** cevabı üzerine memnun çıktı gitti..

Ne var ki, genç adam kitabı şöyle bir karıştırınca tüyler ürpertici sahifelerle karşılaştı. Kendisine Türk Konsolosluğundan «propaganda» olsun diye verilen kitap baştan aşağı Türklere ve Türkiye'ye küfrediyor, Kıbrıs'ın Yunan toprağı olduğunu yazıyordu. Genç adam, bir daha Konsolosluktan içeri adımını atmadı ve kitabı çantasına koyup, Türkiye'ye geldiğinde Sebil İdarehanesine uğrayıp, yazı müdürünün masasına koydu.

— Buyrun hele şunu bir okuyun!..»

Sebil idarecileri şöyle bir karıştırdıkları kitaptan dehşete düştüler. Yunanlılar tarafından hazırlanan ve Türk Konsolosluğu tarafından Kahire'de dağıtılan kitapta şunlara benzer itham ve küfürler hemen her sayfada yer alıyordu:

«Türklerin Kıbrıs'da asıp kesmelerden sonra giriştikleri asıp kesmelere rağmen...» (sf. 113)

«Türk hakimiyeti Ada'ya sadece karanlık dolu günler yaşattı...» (Sf. 116)

«Türkler Kıbrıs'da kayda değer ne edebiyatta, ne fende, ne de mimari sahada bir tek eser bırakmadılar...» (Sf. 117)

İslâmî İlimler Akademisi kanun teklifi hâlâ gerçekleşmedi...

15 yıldan beri siyasilerin defaatle vaadine rağmen, partiler programlarında, seçim meydanlarında bağırmalarına rağmen **«İslâmî İlimler Akademisi»** hâlâ kurulmadı. Alâkalı kanun Meclis odalarında kilitlendi kaldı. **«Ne ülkemizi satarız, ne de düzene satılırız!», «Yaşasın Hakk'm ebedî savaş ve zaferi!»** cümleleriyle biten bir beyannameneşreden Yüksek İslâm Enstitüleri Talebe Federasyonu, **«Bu kadar millet evlâdının ve ardındaki milyonların bekleyişleri hoşa çıkarsa, gelişecek hiçbir hadiseden mes'ûl değiliz.»** dedi.

Federasyon Umumi Reisi Ali Mazak'ın imzası ile neşredilen beyannamede, kanunun **«düzenbazların oyunu ile»** hakikat olamadığını ifade ile şöyle denildi:

«Çileli insanımız nice zamanlar Neron'larm devrini yaşadı. Ama kesilen filizlerimiz çınarlaştı. Mânâların yüceliğine eş âbideler yükseldi. İmam Hatip Liseleri ve Yüksek İslâm Enstitüleri.

Dünyada olduğu gibi öz vatanımız Türkiye'de de sayısız buhranlar siyasî ve iktisadî huzursuzluklar, kardeş kavgaları kol gezmektedir. İşte biz, Yüksek İslâm Enstitüleri Talebelerinin temsilcisi sıfatıyla taptaze bir aşk ve mes'ûliyet duygusu içerisinde Hakk'ın savunucuları olarak sesleniyoruz:

EY MİLLETİN VEKİLLERİ! Eğer bizim bu bekleyişimizi saflığımıza yorumluyorsanız veya bunu önümüzdeki seçimlerde tekrar bir oy metâı olarak kullanmak istiyorsanız iyi biliniz ki aldanıyorsunuz.

Yüce Meclise tekrar sesleniyoruz: Yüksek İslâm Enstitülerinin Akademi olması en tabii hakkımızdır. Milletimizin en büyük arzusu da budur. Bu hakkı sahibine teslim etmediğiniz takdirde aziz milletimiz en güzel cevabı verecektir. Biz meselemizi yakından takip ediyor ve bu hususta kimin ne düşündüğünü biliyoruz. Ama her şeye rağmen iyi niyetimizi devam ettiriyoruz. İslâmi İlimler Akademisi kanunu yalnız Yüksek İslâm Enstitülerinin meselesi değil aynı zamanda yüz küsür bin İmam Hatip'linin ve onlara ümit bağlayan 40 milyon milletimizin meselesidir.

AZİZ MİLLETİMİZ! Her zaman olduğu gibi bu haklı davamızda da bizimle beraber olacağınızdan eminiz. Bizler her zaman bildiğiniz gibi HAKK'ın ve haklının savaşım veriyoruz. Yıllardan beri müslüman halkımızı avutan, evlâtlarmın İslâmi sahada ilmî kariyere sahip olmasını engellemek isteyen, bizleri 15 yıldır meclis salonlarında bekleten, okullarımızda ilkokul havası estirenlere karşı sabrımız en son noktasındadır. Yüksek İslâm Enstitüleri Talebe Federasyonu olarak şunu haykırıyoruz ki: Bu hakkımızdan asla vazgeçmiyeceğiz. Elimizden gelen her türlü gayretl ALLAH'ın izni milletimizin de desteği ile göstercceğiz. Ama hiç kimseye yalvarmadan, temsil ettiğimiz dâvâya leke getirmeden.»

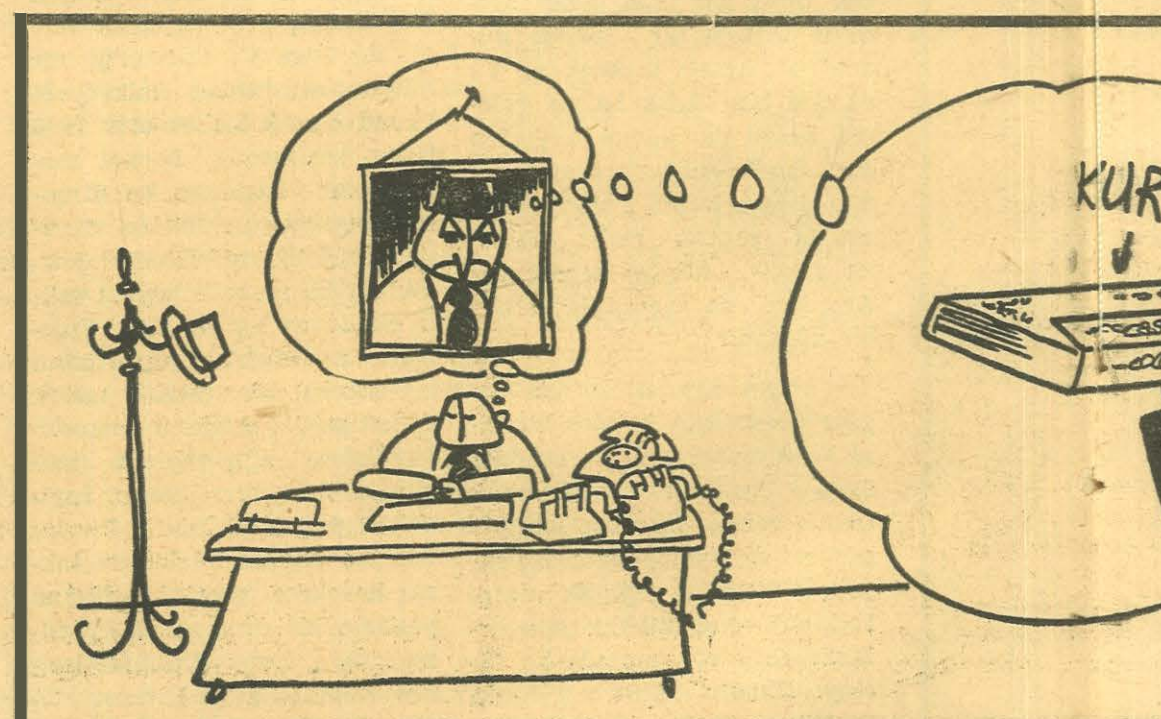

MÜSLÜMANLAR İNFİAL İÇİNDE

Kars valisi toplantılarda Kur'an-ı Kerim okumayı yasakladı

ŞUBE : 1. Ma. 1
SAYI : 4702
KONU:Gecenis Hk.

T.C.
KARS VALİLİĞİ
Emniyet Müdürlüğü

22.12.1976

MİLLİ TÜRK TALEBE BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA
KARS

25.12.1976 günü saat 19.- 00'da düzenlemiş bulunduğunuz gecede Kuran'ı Kerim okunacağı anlaşılmış olup, bu durum 6187 sayılı Vicdan ve Toplanma Hürriyetinin Korunması hakkındaki Kanun n 1. Maddesine (Madde 1 :

Siyasi veya şahsi nüfuz veya menfaat temin etmek maksadı ile Dini veya Dini hisleri yahut Dince Mukaddes tanınan şeyleri veya Dini Kitapları alet ederek her ne suretle olursa olsun propaganda yapan veya telkinde bulunan kimse bir seneden beş seneye kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılır) aykırı bulunduğundan, bu gecede ve bundan sonrakilerde bahsi geçen Kanun Hükümlerine uyulmasını, uyulmadığı taktirde ayni Kanunun 2. ve 3. cü Maddeleri gereğince şahıs ve teşkilatımız hakkında gerekli Kanuni muameleni uygulanacağının bilinmesini önemle rica ederim.

İmza
Ahmet. BAŞSOY
Kars. Valisi

Kars Valisi'nin MTTB Teşkilâtı'na hitaben yazdığı ibret ve dehşet verici resmî yazının fotokopisi...

Kars Valisi Ahmet Başsoy, **«Bir seneden beş seneye kadar hapis»** yatırılacağını hatırlatarak Kur'an'ı Kerim okutulmasını yasakladı. Vali, yasaklama kararında Kur'an'ı Kerim okutulmasının **«herne surette olursa olsun propaganda ve telkinde bulunma»** suçu içine girdiğini iddia etti.

Vali Başsoy, Kars MTTB Teşkilâtı'nın müracaatı üzerine gönderdiği resmi yazıda, Kur'an'ı Kerim okutulduğu ve kararına **«uyulmadığı takdirde kanunî muamele yapılacağını»** söyledi. Vali'nin MTTB'ye hitaben yazdığı resmî yazı Kars'ın müslüman ahalisi tarafından infialle karşılandı.

Yasaklama kararı üzerine Erzurum MTTB Teşkilâtı'nın nâşiri efkârı olan **«Talebe»** gazetesi **«Yorumsuz»** başlığı altında Vali'nin gönderdiği yazının bir suretini neşir ile şunları yazdı:

«Bundan bir süre önce Türkiye'de bir çok İslâm ülkesinin katıldığı Kur'an-ı Kerim okuma yarışması yapılmıştı. Erzurum'da dahil olmak üzere bazı büyük şehirlerimizde müslüman ülkelerin hafızları, halkımızın ve yetkililerin önünde Kur'an-ı Kerim okumuşlardı.

Bu durumda şöyle bir soru ortaya çıkıyor: Türkiye Cumhuriyeti kanunları birbirine taban tabana ters düşen yorumlara, çelişkili uygulamalara elverişli midir? Kur'an-ı Kerim okuma yarışması düzenleyen yetkililer; Anayasayı çiğnediler mi? Yoksa Kars valisi maddeyi yanlış mı yorumladı?»

HAFTANIN İÇİNDEN

CHP'li aslan ların işgüzarlığı netice verdi:

ZAMLI MAAŞ YİNE CEPTE!

Mebus maaşlarına zam yapıldı. Kaşla göz arasında yapılan ve MSP'lilerin bütün gayretlerine rağmen kanunlaşan zam, memlekette büyük infial uyandırdı. Korutürk dışında herkes hep birden **«Olmaz böyle şey!»** diye bağırınca mebuslar CHP'li Meclis Reisi'nin hazır ettiği zamlı maaş ve geçmiş birikmişlerine ait çekleri alamadı. Parti liderleri baktılar ki, vatandaşın öfkesi kabarık; hemen çark ettiler ve zamlı maaşlara onlar da **«hayırlı»** demeye başladılar. Bunun üzerine yeni bir kanun teklifi yapıldı ve zamlı maaşların alınması önlenmek istendi. Meclis Komisyonu şip - şak yeni teklifi kabûl edip Meclis'e gönderdi. Meclis de toplanıp kanunu hemen görüşmeye başladı.

Ne var ki, bu esnada CHP'li bazı milletvekilleri ortaya çıkıp yeni teklife bir madde eklenmesini istedi. Bu maddeye göre mebusanın **«emekli maaşı»** alması da önleniyordu.

İyi, güzel ama... Meclis'den sonra bu yeni kanun teklifini görüşecek olan Senato'nun yüzde yetmişbeşi **«emekli maaşı»** alıyordu. Bunlar hiç böyle bir kanunu kabul eder miydi?

Etmezdi elbette! Eh, Senato yeni kanunu geri çevirince Meclis'in tekrar müzakere etmesi icabediyordu. Meclis'in böyle bir müzakereye girişmesi ise, **«zaman»** olarak imkânsızdı.

Bundan sonrasını CHP'lilere basın sahasında payanda olan Cumhuriyet gazetesinin **«işveren yani patron - yazarı»** Altan Öymen şöyle anlatıyordu:

«İnsan ilk bakışta:

— Maşallah diyor, milletvekillerimiz içinde bazıları, ötekilerden daha da özveri sahibi imişler... Maaş zammına ilk gündenberi karşı çıkıp bu zammı kaldırmak isteyen parti liderlerinden de ileri gidip parlamenterlerin olanaklarının daha da kısıtlanmasını istiyorlar.

Ama işin gerçeği acaba o mu? Yoksa işin içinde şu kurnazlık mı var:

— Emeklilik hakkını kazananlar ve emeklilik ödeneği olanlar, asıl yaşını başını almış, kişilerin bulunduğu Senatoda, 189 kişilik Senatoda 140 kadar kişi bu durumda... Onlar yıllar boyu kullandıkları bu haktan kolay kolay vazgeçemezler. Kanun teklifi Senatoya gidince, orada onun en azından bizim önerdiğimiz bu maddesini reddedeceklerdir. O zaman kanunun yeniden Meclise dönmesi gerekli. Oysa Meclis şubatın bitişinden sonra artık ne toplanabilir, ne yasa çıkarabilir. 6 ocak günü çıkan karar geçerli kalır. Herkes de ödeneğini

(Sayfayı çeviriniz)

az öz

- HAK GIDA-İŞ Sendikası, Ülker Bisküvi Fabrikalarında toplu sözleşme yapma hakkını kazandı. Türk-İş, DİSK gibi konfederasyonlara bağlı Gıda-İş Sendikaları ile selâhiyet ihtilâfına düşen Hak Gıda-İş neticede bu fabrikada toplu sözleşme yapma selâhiyetini kazandı. Hak-Gıda-İş Başkanı Ünal Gök bu münasebetle verdiği beyanatda **«mutlu ve putlu sendika ağaları mağlûp olmuşlardır.»** dedi. Gök, ayrıca, **«Müslüman Türk İşçisi'nin haklarını en iyi yine onların içinden gelme kardeşlerinin müdafaa edebileceğini»** belirterek «Hak-Gıda-İş, çalışma hayatında hakkın temsilcisi olacaktır.» dedi.
- AKINCILAR DERNEĞİ'nin yurt çapındaki teşkilâtlanma faaliyetleri aralıksız ve kesif bir çalışma ile devam ettiriliyor. Nitekim Akıncılar Derneği geçtiğimiz günlerde Tokat ve Gebze Şubeleri'ni tertib edilen güzel birer merasimle açtı. Tokat Şubesi Reisliğine Adnan Leblebici, Gebze Şubesi Reisliğine de Mustafa Patel getirildi.

  Diğer taraftan Milli Türk Talebe Birliği Orta Öğrenim Teşkilâtı da yurtta faaliyetlerini imrenilecek bir şevkle devam ettiriyor. MTTB Batman Teşkilâtı geçtiğimiz günlerde Üstâd Necip Fazıl'ın «Mukaddes Emanet» isimli piyesini sahneledi. Kalabalık bir seyircinin takibettiği eseri yine MTTB'nin Erzurum Teşkilâtı mensubu gençler oynadı.
- KUR'AN KURSLARI'na Yardım Dernekleri'nin amme menfaatlerine hâdim derneklerden sayılması için Konya Milli Selâmet Partisi Milletvekili Şener Battal'ın hazırladığı kanun teklifi CHP'lilere rağmen Meclis gündemine alındı. Battal'ın teklifi CHP'lilerin itirazları ile karşılaştı. Buna rağmen kanun teklifi Meclis ekseriyeti tarafından tasvip gördü. Şener Battal'ın bu gayreti müslümanlar arasında memnuniyet uyandırdı.
- **«İrşad ve Tebliğ Toplantısı»** Medine-i Münevvere'de yapıldı. 12 Şubat günü başlayıp 17 Şubat günü nihayete eren toplantıda **«irşad ve tebliğ»** vazifesini yapacak müslümanların vasıfları ve takibedecekleri metod müzakere edildi. Toplantıya arkadaşımız Dr. Mustafa Bilge ve Emin Saraç ile Salih Özcan Türkiye'yi temsilen katıldı. Toplantı Medine İslâm Üniversitesi tarafından tertib edilmişti. Bütün İslâm Ülkeleri'nin temsilcilerinin iştirak ettiği toplantı hakkında arkadaşımız Dr. Bilge'nin intibalarını yakında okuyucularımıza sunacağız.

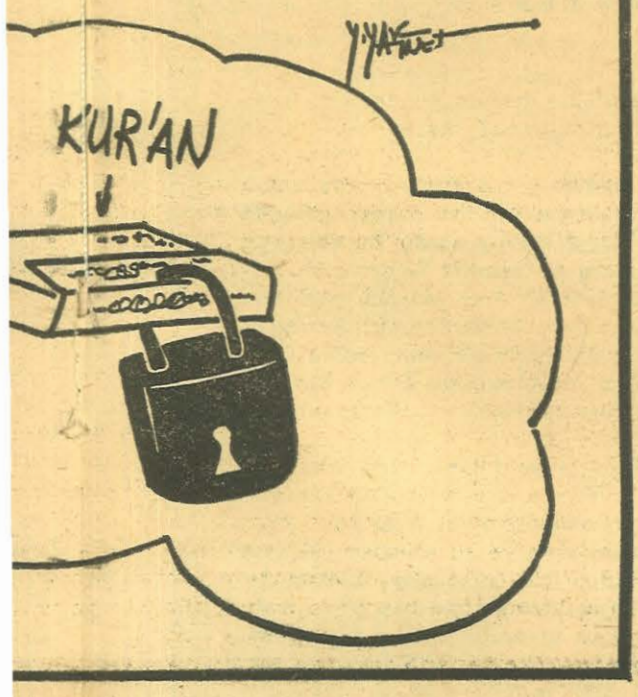

alır. Biz ise bu öneriyi yapmakla kamuoyu önünde:

— Aferin aslanlara... Bak parlamenterlerin ayrı iş yapmasına da, emekliliğine de karşı çıktılar: Diye puan toplarız.

Şmdi öneriyi yapanların önergelerinde sırayla yazılmış ilk isimleri görelim:

Deniz Baykal, Önder Sav, Erol Çevikçe, Halûk Ülman..

Yani CHP Kurultayında Genel Merkeze karşı mücadele eden grubun dört belli başlı lideri... Protokol sırasına da dikkatle uyulmuş...»

Cumhuriyetin bir başka yazarı ise CHP içindeki «Baykalcı grubu» mazur gösterebilmek gayretindeydi. Yani bir Cumhuriyetçi «Aferin aslanlara...» diyerek «zamları kılıfına uydurup alma metodunu» tenkid ederken bir diğeri, belki de Baykalcıların harcanmasına yol açacak bu vaziyeti kurtarmanın telâşında aynı günkü gazetenin başka sayfasında şöyle yazıyordu:

«CHP, şu kanattan, bu kanattan da gelmiş olsa, konunun sahibi olmalıdır. Deniz Baykal ile arkadaşlarının eksikleri olabilir. Azından, böyle bir öneriden Genel Başkana haber vermediler. Bülent Ecevit bunu bir sürpriz gibi karşılamamalı, kaşlarını çatmamalıydı. Bunda, CHP içinde «Karşılıklı konuşma» kopukluğunun payı var elbette. Seçim öncesinde, bu kopukluğu giderici yollar, aranmalı, bulunmalıdır. Ayrıca, bu, «Karşılıklı konuşma» nın kopukluğunda Ecevit'in de kabahati olsa gerektir. Örneğin parti içi sorunlarda, şikâyetçileri de dinleme yolunu Bülent Ecevit - isterse - açabilir..»

CHP cephesindeki bu garip telâş gerçeği gizlemeye değil, daha bir ifşâ etmeye yarıyordu. O gerçek şuydu: CHP'liler, güya zamlı maaşlara karşı çıkmışlar, ama bu zamların alınmasına mani olacak yeni kanun teklifini «kuşa» çevirmekle, meb'usların zamları ceplerine indirmelerine yardımcı olmuşlardı. Nitekim, Meclis'deki müzakerelerin akabinde MSP'nin yaptığı açıklamada CHP itham ediliyor ve «CHP neticede zamlı maaşları almanın yolunu buldu!» deniliyordu.

Hâdiselere bakış — Mustafa YAZGAN

İkilik yok, birlik var!

Türkiye hayatı günler yaşıyor. Tarihi gelişmenin bugünkü mes'eleleri doğuran akışı içinden sıyrılarak istikbaldeki emin, mes'ud ve müreffeh bir İslâmi hayata kavuşmamız, bu yaşadığımız hayatı günlerin iyi değerlendirilmesine, ciddî ve isabetli kararlar verilmesine ve bilhassa beraberlik içinde bir bütün olarak mücâhedeyi devam ettirmemize bağlıdır.

Dünya siyasetini, iktisâdî ve ticarî hayatını, içtimâî yapısını, kültür, fikir ve san'at dünyasını kendi elleri altında tutmağa çalışan «Süper devletler» ve onları üst perdede yöneten Mason - Siyonist - Sosyalist mahfiller, insanlığın binbir problemleri üzerinde inatla, taassupla «Talmut yobazlığı» nı tatbik etmeğe çalışıyorlar. Gâyeleri din, dil, ırk farklarının üstünde bir «Dünya Yahudi Devleti» kurmaktır. Yahudilik dini hariç, bütün dinlere ve hususen İslâm'a ve İslâm memleketlerine tevcih ettikleri taarruz, tecavüz, soğuk ve sıcak harb tehditlerinin gâyesi bu Siyonist hedeflere erişmek içindir.

Türkiye'nin yaşadığı şartlar ve jeo - stratejik mevkii itibariyle bugün milletçe birlik ve beraberlik içinde olmamız ilk şarttır. Zira dış düşmanlar ile onların içimizdeki ajanları bizi siyasette partilere, iktisadi hayatta menfaat gruplarına, dini hayatta hiziplere, kültür hayatında bağdaşmaz zıd fikirlere, hukuk telâkkisinde düşman kamplara, zevk plânında zıd modalara bizi mahkûm ederken düşündükleri tek şey İslâmiyeti yer yüzünde yok etmek, otorite, tesir ve hâkimiyetini yıkmak, ruhî ve millî birliğimizin harcı mesabesindeki bu ulvî duyguyu, bu yüce imânı ve bu üstün medeniyet formülünü ortadan kaldırmaktır. Buna karşı milletçe bir ve beraber olmazsak, bu sefil emellerin —Allah korusun— gerçekleşmesine biz de bilmeden içeriden yardım etmiş oluruz.

Tarih boyunca biz, İslâm milleti olarak bizi ayakta tutan, düşmanlarımıza karşı bizi gâlip ve hâkim kılan, bütün fitne ve fesatları, her çeşit anarşiyi tesirsiz bırakan bir ilâhî emre ve kitaba tâbi olmuşuzdur. Bu kitab Allah Resûlü (S.A.S.) nün «Vedâ Hutbesi» ndeki ifâdesiyle «Ona sımsıkı sarıldıkça yolunuzu hiç şaşırmazsınız» diye tavsiye edilen Kur'an-ı Azim-üş Şân'dır.

Bugün kanlı cinâyetlerin, şerefsiz oyunların tezgâhlandığı, millet hâinlerinin ellerini kollarını sallayarak aramızda caka sattıkları, milletimizin kızıl ve mason emperyalistler tarafından münavebeli sömürüldüğü, bizi sömürenlerin maske değiştirerek sömürü düşmanları imiş gibi davrandıkları bir zamanda milletçe kendimize gelerek, derlenip toplanarak Allah'ın ve Resûlü'nün sevdiği ve övdüğü bir «cihâd şuuru» na kavuşmanın zamanıdır.

Aramızdaki bütün kof mes'eleleri ve sun'i ayrılık unsurlarını, vücudunu temizleyen bir mü'min gibi «Kur'an suyu» nda yıkamalıyız. Bütün ikilikler, ayrılıklar, kavgalar, kin ve hasedler çok kısa bir zamanda «İslâmî Birlik ve Kardeşlik» e intikal etmelidir. O zaman soylu bir cihâdın mânevî zevkine ereceğiz. O zaman müslüman olmanın ebedi nimetlerini devşireceğiz.

• TESBİT — Sadık Özarslan

«Aklama» beraat etmedi!..

28 Ocak tarihli gazetelerde yer alan bir haber dikkatimi çekti. Uydurukçacıların «aklama» diye bir sözcükleri (kelime değil) var ya, beraat edememiş... Beraat ettirmemişler onu!. Kim mi? Yargıtay yani Temyiz Mahkemesi... Evet, yanlış okumadınız; Temyiz, «aklama» yı beraat ettirmemiş.. Öyle yazıyor gazeteler... Bir orman dâvâsı sonunda mahallî mahkeme kararında «aklama» yı kullandığı için, Temyiz bu kararı kabûl etmemiş ve verilen kararı sadece bu yüzden bozmuş...

Demek «aklama», paklanamadı... Demek «ak» dedikleri, hâlen kara imiş... Şimdi uydurukçacılar kara kara düşünmeliler. Düşünmeliler ki, ak'la kara'yı karıştırmayalar. Mahkeme kararıyle sâbittir ki; «aklama» beraat demek değildir. Daha doğrusu, iki kelime bir değildir... Nasıl olur tabii, birisi «sözcük», diğeri ise kelime. Birisi köklü, öteki köksüz Köksüzlerin elinde mânâlı, asîl kelimelerimiz maâlesef öksüz!...

Uydurukçacıların uydurup piyasaya sürdükleri hangi kelime beraat edebilir ki? Sayın sayabildiğiniz kadar!... Geçenlerde birileri: «Korkuyorum radyo ve televizyonu dinlemeye. Bunlar bize bildiklerimizi de unutturacaklar.» diyordu. Haklı... O kadar «sözcük» ler var ki; felâket!... Olanak, olasılık, bulanak, bulasılık, geberesilik, ölesilik... ve hepsine gülesilik.

Gâliba bugün biraz da bundan anlaşamıyoruz. Çünkü evvelâ kelimelerimiz ayrı. Çünkü mefhum ve medlûl kadar lâfız itibariyle de ayrı dünyaların lisanını, kullanıyoruz. Birimiz: sorun, diyoruz, diğerimiz: mes'ele. Sâhamız, alan oldu; meydanımız ise dumanı Siz; idhâlât diyorsunuz, o girdi'den dem vuruyor. Sizin ihrâcâtınıza, ötekiler çıktı diyor. Giren ne, çıkan ne? Belli olmuyor...

Uydurdukça uyduruyorlar. Çok uyduran, çok ileri!... Hâle bakın ki; uydurma yapıtçılar ileri de, uydurukçaya yer ve değer vermeyen kitablılar, asıl köke bağlılar geri!... Hangi lûgatte vardır bu anlayışın yeri? Sizin kullandıklarınızı kullananlara ne demeli? Televizyonu seyrediyorum. İzlemiyorum; çünkü yürümüyor ki; Ama yakında yürütülecek gâliba! Neyse... bakıyorum; bir ozan veya âşıklardan biri. Şu «âşık» kelimesini nasıl kullanırlar? Hayret!... Âşık'a da bir kulp bulun bârî! «İlk yapıtım...» diye başlıyor söze. Ayıp be!... Sen bir âşıksın birâder; aşkın yapıtı olmaz. Söyle de eserini görelim. Nerdeee? Hepsi; «abidik, gubidik, tiwiste gel!» vezninde.

Uydurukçacılar; âşıkların dillerini bile bozdular. Seyrettiklerimiz; luyup işittiklerimiz; yaşantı, kaşıntı... derece, hep sıfır altı. Buz gibi bir hava; buz tutmuş suratlar... Sabır, selâmet; surat felâket!.

Neyse, işte böyle, bozmuşlar kararı. Hem de şu asâletsiz, aklama «sözcük» ü yânî, zavallı sözü kullanıldığı için bozmuşlar. Bilmem; temiz Türkçemizden uydurma kelimeleri ayıklamak için hep böyle mahkemelere baş vurmak mı gerekecek! Ama onlardan da her zaman isâbetli karar almak mümkün mü?! Ne hâcet! Din ve tarih şuuruyla mücehhez dimağların muhakemesi kâfi değil mi?!

❷ Keyfiyet kemiyete mağlup edilemez!

HALK YOK, HAK VAR

Bu girişten sonra dünyanın beklediği inkılâba yol göstermek için, iki sınıf inkılâb kabul edebiliriz. Bir tanesi «mutlâk inkılâb». Bunlar yalnız Resûllerin getirdikleri inkılâblardır. Eğer beni edeb dışı çıkmış kabûl etmezseniz, şunu da ilâve edeyim: Onların da hepsi son peygamberde toplanmış, bitmiştir. O halde inkılâb bir tanedir: İslâm...

Daha evvel, görüyoruz, nice büyük resûller var. Dört büyük resûlün birincisini söylemek lüzûmsuz... Derecede ikincisi Hazreti İbrahim... Üçüncüsü Hazreti Musa... dördüncüsü Hazret-i İsa... Bunların her birinin hayatı, hamleleri, mimarîsini temsil ettikleri cemiyet ve ferd, aşağı - yukarı malûmunuz... Fakat, tıpkı Hazret-i Âdem'den yola çıkan bayrak, nasıl aslî sahibinde temerküz ettiyse, bütün bu peygamberlerin mutlak inkılâbları da Kâinat'ın Efendisi'nde kilitlenmiş, bitmiştir.

Tarihin tanıdığını veya tanıdığını sandığı beşer hayatı 25-30 asırlık... Eski Yunanın biraz daha evvelinden başlayarak bugüne kadar... Daha evvelini bilmiyoruz. Toprak altından çıkan kafalardan bir şey anlamak imkânı yok...

Bu hayat çerçevesi içinde, Asya ve Avrupa'da temerküz etmiş görüyoruz insanlığı... İşte bu çerçeve içinde, üçü mutlak ve semâvî üçü de hâkidanî, yâni toprağa bağlı, altı inkılâb var... Hazret-i İbrahim'in mevkiini tayin ettikden sonra, Hazret-i Musa'dan başlayarak Hazret-i İsâ ve Kâinat'ın Efendisi...

Bu nokta üzerinde fazla tafsilât yersiz... Zira inkılâp BİR'de, tekte toplanıyor. O'nda, O'nun mukaddes eteğinde... Sadece elden ele devredilip, resûllerin resûlünde, Kâinat'ın Efendisi'nde temerküz eden inkılâba ait birkaç söz söylemek lâzımdır.

Bu zamana kadar bunca eser yazıldı, bunca söz söylendi, bunca medih, ve senâ sesleri mü'miner tarafından yükseltildi ama, iş işin anlamaktadır. Hazret-i Peygamber'in temsil ettiği dâvanın yalnız inkılâb noktası tüyler ürpertmeye kâfidir. Arap... Öz hakikatiyle Arap... Bugünün Arabı değil, mâzideki gerçek Arap... O kadar mağrur bir kavimdi ki, dünyada iki insanlık vardı onun için; biri Arap, öbürü Acem... Biz Acem'i İranlı zannederiz. Hayır, Arap'dan başka ne varsa Acem'dir lûgatta... Ve müthiş bir oymak, oba gayreti, kavimcilik... Bu inkılâbın ne olduğunu anlamak için, tüyler ürpertici mânasiyle Vedâ Haccı'nı ele almak yeter. Diyor ki, Allaha Resalü:

«— Başınızda burnu halkalı bir Habeşî olsa, lâyıksa, ona itaat etmekle mükellefsiniz.»

Bütün başlar düşüyor!... Kan dâvasını iptâl ediyor. Fâiz, *«Ayağımın altında çiğniyorum!»* tâbiriyle kaldırılıyor. Akrabasına ait telmihle. O kadar aile ocağına bağlı Arap, bir cihadda babasının başını kesip, saçından yakalayarak, Allah'ın Peygamberi'nin huzuruna getiriyor ve *«İşte,»* diyor; *«küfürde, ısrar eden babanın evlâdı eliyle verilmiş cezası...»*

Arap, plâstik bir dünyanın adamıydı. Plâstik deyince bu devirde bir takım naylon eşya, şu bu geliyor hatıra... Plâstik, Garb tâbiriyle eşyanın dış kabartmasıdır. (Plâstisite)... Dışarıya sarkmıştır. O günkü Arabın ruhu... O soluk eser esmez, o ruh o kadar inceliyor ki, böyle, kan sarhoşu Arap, su kenarında ağlayan bir ceylân gibi boynunu büküyor. Derinleşiyor...

İnkılâb, bu... İnsanı yeniden imâl eden bir inkılâb! Kalıbına yerleştirici inkılâb! Mutlak inkılâb...

Toprağa bağlı olanları da sayalım: Üç büyük inkılâbı var beşeriyetin, nisbî inkılâb ve toprağa bağlı olarak... Rönesans, Fransız İnkılâbı, Komünizm İnkılâbı...

İslâm ile gelen, malûmunuz; Emevî, Abbasî ve Türk idareleri altında İslâm... Bunları anlatmaya ne hacet!... Yalnız, birer kibrit çakar gibi şimşek ışığı altında gösterelim:

Emevilikte ve Abbasilikte İslâm, bir eserimdeki tâbirimle, her kum tanesinin içine bir Elhamrâ Sarayı yerleştiren bir müsbet bilgiler ve dünya imarı marifetine ulaşmıştır.

Bir soluk, hayat soluğu... Harun El' Reşit, o devrin ağaç köklerini yiyen Avrupalılarına, meselâ Cermen İmparatoru Şarlman'a oniki kapılı saati gönderdiği zaman, her saat başı bir kukla çıkıp devrini yapan saat bütün Garp, bugün bizim televizyon, füze karşısındaki hayretimiz eş, çenesi düşmüş, bakıyor! Kervanlar geliyor, İpek kumaşlar, fildişi eşya, şunlar bunlar... Bağdad, böyle bir site...

Ve az adamın bildiği bir hakikat vardır: Rönesans eğer, İslâmiyetin bu medeniyeti olmasaydı, meydana gelmeyecekti. Çünkü, Rönesans bir hümanizm hareketi... Onu da bizde bilmezler, hümanizm nedir? Söyleyim: *«Hümen»*, insani demektir, *«insanlık»* diye kullanırlar bunu... Ne münasebet! Hümanizm, eski Yunan ve Roma metinlerini nakletme işidir. Tabi, insani manâsı da vardır. İşte bu metinler, arapçadan alınmıştır, lâtinceye... Çünkü, barbarlar yok etmişlerdir, bunların asıllarını...

Evet; o devrin işi!... O devrin gerçek Arabı herşeyi teshir etmiş tam bir madde hâkimiyeti kurmuştur. Hadisata derinliğine genişliğine her türlü nüfuza bakmıştır. Ve içli dışlı dünya görüşünü, bugünkü dayanaksız şekillerde değil, İslâm'a bağlı, en kemalli şekilde tespit ve tanzim etmiştir. Bu vecd ve aşk devridir.

Ama bu aşk gölgelenmeye başlar başlamaz işin içine bâtıl mezhepler, Fars ve Bizans tesiri işlemeye koyulur koyulmaz iş bitmiştir.

Arada bir kavim, Türk Kavmi, işte kavmimi ben bu saffeti yüzünden sevebilirim... İptidaî saffetiyle vecd ve aşk dâvasına yeni bir çığır açıyor.

Bu aşk Kanuni'nin başına kadar sürdü, ortasına veya sonuna değil... Kaç konferansımda söyledim; tekrarlar olabilir; hatların kesiştiği noktalarda tekrar ele almalar olabilir. Bunların kıymeti yok; kaç kere söylesek yeridir: Türk, vecd ve aşkını İslâm'dan aldıktan ve devletini kurduktan sonra 250 sene müddetle, Kanuni'nin başına kadar, mükemmeldir. Bilinen örnekler-

(Sayfayı çeviriniz)

den daha büyük bir impara torluk kurabildi. Ve dünyanın hakkını verdi; âhiretin hakkıyla beraber... Kanunî'den sonra ve Kanunî ile beraber, dâva iflâsta...

Şu yeni Millî Eğitim Bakanı tarih ve talim bakımından, birtakım gayretler sarfediyor ya, ufak tefek... Bir patırtıdır kopuyor! Ben o gayreti sarfedenin de tam liyakat ifade ettiğine kâni değilim. Ama ne demek; bir şeyi kesin bir taarruz halinde müdafaa edebilmek lâzım gelir!

Söyle: «*Ben doğrudan doğruya hakikati getiriyorum! Hangi kültür ve fikirle karşıma çıkıyorsun? Konuş bakalım!*» Bu yapılamıyor, yarım kalıyor. Âdeta insan, düne kadar, belki bugün de böyle, müslüman olmanın utangaçlığı içinde kalıyor... Bu ulvi hakikat, bir utanma, kekeleme mevzuu teşkil ediyor. Adam, «*Felsefeye Giriş*» kitabında, bir parça Türk'ün hakikatlarına yaklaşır gibi olduğu için, bir feryattır kopuyor, Avrupanın kusmuğunu yiyen cüceler tarafından, dev hakikat püskürtülüyor da tepelerine inilemiyor.

Kanunî'den sonra iş, ham yobaz ve kaba softanın eline düşüyor. Bunlar kuru şekilcilerdir. Şekli bilmeden ve yaşamadan... Aramak ve bulmak dâvâsında dokunduğumuz gibi, şekil içi ve dışıyle gaye... Ölmeyeceği bulmak... Ama o şekli kendinde dondurursan yandın!...

Yıllarca iş kaba softaya kalıyor. Ve o şeklin taassupla kabukta kalması yine şekle ihanet oluyor.

Henüz bizde softalığın da haritası çizilmiş değildir. Softa nedir? Âmel demekse softalık, bin kere söyledim, bir daha söylüyorum, ondan büyük gayeniz olmasın! Başsofta diye kendinizi gösterin! Amel mukaddes... Fakat o amelin içinde ruh var...

Allah Resulünün iki torunundan birisi, abdest alırken o kadar sararıyor, sendeliyor, düşecek gibi oluyor ki, ona soruyorlar:

«*Ne yapıyorsun sen, ne oluyorsun, işte abdest alacaksın, namaz kılacaksın...* Kendinden geçer gibi olmak neye?.»

Cevap:

«— *Kimin huzuruna çıkacağım, düşünemiyor musunuz?*»

İşte abdest böyle alınır.

Amele böyle bağlanılır.

Ve ciğerine kadar ok saplanmış biri, kim olduğunu bilmeniz lâzım, en büyük sâhabelerden biri, namazda çektiriyor oku, acısını duymasın diye...

Ondan sonra şeklin kendinde değil, onu yanlış temsil eden şahısta donarak iş bir çekişme, vecdsiz bir dedikodudan ibaret kalıyor.

Şimdi kendisinden ne kadar hürmetle bahsedilse yine az diyebileceğimiz İmam-ı Âzam'ın bir sözünü söylemenin sırası geldi. Önünden İbrahim Edhem geçerken ayağa kalkıyor, büyük İmam... «*Buyrun seyyidimiz, efendimiz!...*» diyor, İbrahim Ethem'e... O bir derviş... tâcını, tahtını Allah aşkına fedâ etmiş bir derviş... Selâm verip geçiyor. Talebeler, tabii onlar zâhir ehli, koca müctehid'e dönüyorlar, diyorlar ki.

«— *Sizin gibi bir Mezheb kurucusu, nasıl oluyor da bir derviş parçasına efendimiz diyor?*»

Şu cevabı alıyorlar:

«— *Şu yüzden ki. O Allah'ın zatı ile meşgûl bizse işin dedikodusuyla...*»

Şimdi Garba dönelim yüzümüzü: Hıristiyanlık... Kilise ve (skolâstik)...

Hıristiyanlık, babasız, hak peygamber «ruhullah - Allahın ruhu» lâkabının mazharı Haz-

(Suöres), Fransızların «müdet sonra bâtıla sapıvermiştir.

Bugün Hıristiyanlık âlemine söylenecek tek söz şudur:

— *Siz İsevî değilsiniz; Her hak gibi İsâ'nın hakkı da İslâmdadır.*

— Nitekim, Alevîyim diyenlerin gerçekten alevî olmayışı gibi... Gerçek Alevî sünnet ve cemaat ehli...

— İsevî değilsiniz; çünkü hem tenzihî mânâda Allah'a karşı küfür halindesiniz, O'nun Allahın oğlu olduğunu iddia edersiniz, teslis dedikleri şekilde İlâhî zatı üçüz gösterirsiniz. Kilisede papaz doğrudan doğruya İsâ'nın vekili geçinir ve Resuller Resulünü kabul etmez! Size İsevî değil, ancak hristiyan denilebilir.

Kısa bir zaman sonra Kilise öyle bir şey bina etti ki, bilhassa (Katolik) Kilisesi, bedahet idrakne tam zıt...

(Katolik) kelimesi, yunanca *(katalikom)* dan gelir; «*umumî*» demek... Umumî din onlarca katolikliktir. Ve Papa, İsa'nın vekili geçinen, âhirette makam satmaya kadar giden, günahları affeden, bağışlayan kaldıran, Allah'ı kendisine tâbi gören bir gurur heykelidir.

(Suöres), Fransızların münevverler münevveri» dediği adam, gururdan bahsederken şöyle der: «*Gurur!.*» der, «*Neyle gurur, bu dünyada nasıl gurur? Bana söyleyin bunu, imkânını verin!.*» Ve izahını yapar: «*Gurur olsa olsa, zamanenin münekkidine, devlet reisine, generallere ve Papa'ya yakışır!*».

Evet; Hıristiyanlık bu...

Ve onun kurduğu Kilise... Ve korkunç, akla zıd, idrake ters bir müessise... Akla zıd veya uygun diye bir kaide yoktur bizde, akıl zaten hududludur; o da ayrı bir dâva... Akla bedahet duygusuna zıt... Bedâheten yâni, bir hamlede insanın hissettiği hakikat. Bedâhet budur.. Bedâhete zıd fikir muhale vücut vermektir. Onun müessesesi olmuştur Kilise... (Skolâstik) de onun dershanesi, Üniversitesi...

Bizde bildiğimiz model, fötr şapkalı maymunlar, *Medreseye (skolastik)* derler.

Medresenin ifade ettiği nizam, sistem, zamanla medrese bozulmuş, ayrı hikâye acaba nerde görülmüştür?.. Bağdadda bir Nizâmiye Medresesi'nin disiplini, bütün dünya ilimlerine açılışı nerde görülmüştür?

Ve işte 15. asır sıralarında, 14'den başlayarak, 15, 16, Rönesans hamlesi fışkırır. Rönesans, yeniden doğuş... «Yeniden» diyor, çünkü o, doğuşu eski Yunan'da ve Roma'da kabûl ediyor, şimdi yeni bir doğuş lâzımgeldiğini ifade ediyor. Ve işte Kilise'ye ve skolâstiğe karşı harekete başlıyor. Bildiğiniz mahkemeler, cellâd mahkemeler, Engizisyonlar, şunlar, bunlar...

Buna Garplı bugün, kilise saçmalığına karşı aklın intikamı, der. Aklın Kilise'den intikamı...

Nasıl biz lâikliği, (lâisite)yi, —lâisizm tâbiri sırası gelmişken söyleyeyim, başka mânâdadır, (lâisite), keyfiyet ismi bu— evet; lâiklik, hezeyan münadisi olan Papazın akıl muvacehesinde imtihana çekilmesi, ve Allah'dan hiçbir şeriat temsil etmediği için, akılla halledilecek mes'elelerde, yani devlet nizamında boy göstermekten uzaklaştırılması hâdisesidir.

Ya bizde? İslâm, herşeyi kuşattığına göre ya bizde?...

O halde lâiklik, Dil - Tarih Fakültesi'nde, bir hayli zaman evvel, galiba 9 — 10 sene, verdiğim bir konferansda, «*İdeolocyalar Muhasebesi*» diye, bu noktaya dokunmuştum. Demiştim ki;

— *Biz lâikliğin şu ân ne lehinde, ne aleyhinde bir kıymet hüküm koymuyoruz. Fakat mücerret bir metod ilim müdafaa ediyoruz. Lâiklik İslâm'a tatbik mümkün bir şey midir, değil midir?*

Ve hattâ şunu demiştim:

— *Polis iyi not etsin, savcı iyi dikkat etsin sözümüze: lâiklik kötüdür, iyidir sözü yok... Ne olduğunu vicdanlara bırakıyoruz. Yalnız bize tatbiki kabil midir değil midir?* Onu soruyoruz!

İslâm, bütün mes'elelerin esasını vazettiğine göre, «*Onu bundan ayırıyorum, şu olsun bu olsun*» demek kaabil mi? Değildir! İlmen değildir! İslâmı atmak mümkündür de (lâisite) matmazeli ile evlendirmek mümkün değildir.

Hiçbir lâiklik aleyhtarlığı veya leyhtarlığı yapmıyorum;

Vanlıoğlu Ticaret
Arsa Ofisi
Tamamı 12 bin liraya arsalar

1) Mesken arsaları
2) Sahil arsaları
3) Yatırım arsaları

Not: Her pazar saat 14.00'de servisimiz emrinizdedir

Merkez: Malta Fevzipaşa Cad. Nu: 36 Fatih Tel: 21 02 60

BİZE MEKTUB YAZAN
MÜŞTERİLERİMİZİN DİKKATİNE

Arsalarımız 120, 180, 200 ve 300 metrekaredir. Sahil arsalarımızın hepsi deniz kenarındadır.

Mesken arsaları Gaziosmanpaşa Sultançiftliğine bağlı Şirinevler'de ve Mahmudbey'de

Yatırım arsaları Gaziosmanpaşa Arnavutköy'de (120 metrekaresi 10 bin TL, daha büyük olanlar, Metrekaresi 100 TL. olarak hesab edilir.)

Diğer arsaların fiyatları 250 ilâ 500 TL arasında olup yerine göre değişir.

doğrudan doğruya söylüyorum: Lâiklik bize göre samimî ve hakikî bir kelime değildir. İnanmayan topyekûn inanmaz; fakat barışmaz nesneler arasında marazaa aramaz.

İslâm bunun hükmünü koymuştur. Sen ancak, İslâm'ı. nasibsiz bir tipsen reddedebilirsin; ama, İslâm ile lâikliği biraraya getiremezsin!

Kutup ayısını, hurma ağacının ikliminde besleyemezsin!

Hristiyanlıkta aksi: Papaz, hakkı olmayan bir müdahale makamından indiriliyor.

İşte aklın intikamı budur!

Hassasiyetle üzerinde durulması lâzım gelen Rönesans, akla bütün haklarını vermiştir.

Aklın hakkı mahduddur; bu sır, çok ileri bir mertebede konuşulabilir. Akıl denen şey bir yere kadar varır. Akıl bir ölçü âletidir, bir nisbet âletidir. Bu çoktan hâlledildi; hem İmam-ı Gazali'de, hem (Bergson) da... İş o ki, aklın yeri iyi tayin edilsin...

Yine bir hadîs:

«— *Akıldan büyük rızkla, rızklandırılmadı mü'min*»...

Aklın da bir hakkı var, o da hakkını ister. Rönesans bunun tam ifadesidir. O kadar akıl ve idrak asabiyeti peydâ oldu ki, düşünenler, aklın haysiyeti adına seve seve canlarını feda ettiler. Meselâ, rönesans büyüklerinden biri, ateşe atılan ve yanmaya mahkûm edilenlerden birinin önüne put getirilmiştir; «*Öp şunu!*» diye... Belki ateşten indireceklerdir öpse... O putu ayağıyla itmiş. Ve yanmayı tercih etmiştir.

İnanma budur, dâvâsına inanma... Eğer O, hakiki iman adına bunu yapmış olsaydı, şehidlerin en büyüğü olurdu. Fakat, bir bâtılı başka bir bâtıl tarafından cerhettiği için o, bir kurban olmaktan ileriye geçemedi.

Rönesans akıl haklarını aldı ve Batı dünyasını işleye işleye yürüdü...

Öyle bir (otorite - sulta) idi ki, kilise, işte (Galile) hikâyesini biliyorsunuz, dünyanın dönüp dönmediği kendi hükmüne bağlandı.

Bir bakın dinimize; Hak dinine, ezeli ve ebedî dine, akla giran gelen en küçük nokta bulabilir misiniz?

Peşinden Fransız İnkılâbı... Üç büyük inkılâb içinde bunu zikrettik, mecburuz. Rönesans'ın ne olduğunu anlattık; Aklın intikamı... Ve eşyayı teessüs... Müsbet ilimlere doğru kapıların açılması... Ondan sonra da Fransız İnkılâbı geliyor, 18. Asrın sonlarında.

Fransız İnkılâbı bir bedahet ifadesidir. Yani böyle olması gereken bir hareket... Tek şahsın emrinde (feodalite), köle insanlık... Ama bu bedahetin çözülmesi için asırlar geçmiştir. Hiç Krala el uzatılır mı? Bunun anlaşılması için -tabii Rönesansın rolü var,- asırlar geçmiştir. Kral; o da Allahın kulu... Şunu anlayabilmek için asırlar geçmiştir.

Komünistler, Fransız İnkılâbına, inkılâb gözüyle bakmazlar. «*Burjuva inkılâbı*» der, geçerler. Hayır öyle değil! Bir büyük beşerî bedahetin asırlar sonra yerini arama hareketidir. Fransız inkılâbı... Ama, dediğimi unutmayın, hep bâtıllar birbirini tâkibediyor.

Bir büyük bâtıl hareket; çünkü tahdından indirdiği kral yerine tahtına oturmaya memur olduğu bir hakikat lâzımdı ve o hakikatin sultası... Hayır, onun yerine *(demokrasi)* ye doğru bir genişleyiş... Ve hürriyet için hürriyet... Bâtılın bir başka bâtılı devirmesi...

Demokrasi, Yunanca *(Demos — Kratos)* dan geliyor, «*halk iradesi idaresi*».. Halk... Nerde o?... Bir kişi gitse de Başbakanlığa, filân Bakan'ın kapısına dikilse, «*Kimsin sen?*» deseler kapıda, «*Ben halkım!*» dese, halkı kabûl ederler mi o adamda? Tek adam... Hesapta sıfıra iner, toplulukta fakat, şahsı olmadan yaşatılan bir

(Sayfayı çeviriniz)

• GÖZ OLDUR Kİ HAKKI GÖRE

Selâhaddin EŞ

Balık kavak'tan i necektir!

Bir asır öncelerde, 1876'larda İngiliz tarihçisi **Freeman** ile Alman tarihçisi **Treitschke** aynı fikri müdafaa ediyorlar ve artık Müslümanlar'ın Avrupa'dan ya atılmalarının veyahud da Avrupa içinde assimilé edilmelerinin vakti geldiğini haber veriyorlardı. Buna karşı Fransız edibi Victor Hügo ise, birincinin zor olduğunu; ikincinin ise ancak Türkiye'de avrupai bir idare tarzı kurmakla mümkün olabileceğini ifade ediyor ve fakat bu noktada umutsuz olduğunu açığa vuruyordu: «Türkiye'de avrupai, Batı tipi bir idarenin kurulması için balığın kavağa çıkmasını beklemek zorundasınız!»

Ve Türkiye'de, kavağa çıkması temenni edilen ve destek gören balık, yukarda isimleri geçen batılı mütefekkirlerden yarım asır kadar sonra kavağın taa tepesine çıkıverdi ve ister - istemez de Batı'nın bütün içtimai hastalıklarıyla kıvranan bir marazi bünye ortaya çıkıverdi. Bu tabii idi. Nitekim Fransız romancısı Balzac bu noktada şöyle diyordu:

«Bir insanın değiştirilmesinin zorluğu karşısında geri çekilen ben bir cemiyetin değiştirilmesi gibi fikirleri abesle iştigal olarak değerlendirirsem haksız sayılmamalıyım!»

Ama, Türkiye'de bir milletin hayata karşı takındığı bir tavrı diğer bir tavır haline dönüştürmek isteyenler bu yeni tavır alışın bir sırat köprüsü olacağı; hayra yönelmiş bir tavrın hayat, şerre yönelmiş bir tavrın ölümle, yokoluşla neticeleneceği gerçeğinden, en azından gâfil oldular.

Bu durum işte bugünkü Türkiye'yi meydana getirdi. Bugünkü Türkiye korkunç bir kış fırtınası içindedir ve inşaallah bu fırtına içinde nice baharları da taşımaktadır. Ancak, sadece Anadolu'daki 900 yıllık hâkimiyetimiz boyunca İslâm'ın ileri karakolu rolündeki bu topraklar üzerinden Batı'ya ve kuzeye, İslâm dışı düzenlere karşı verdiğimiz sürekli mücadelenin kırılabilmesi için hazırlanan tertibler karşısında son asırlar boyunca gâfil avlandığımızı kabul etmeliyiz.

1876 Meclis-i Mebûsan'ında, müdafaada gözüken İslâmcılardı. Ve çoğu, başka bir alternatif bulamadıkları için, nisbeten İslâm Nizamına izafe edilebilecek müesseselere bağlılıkta bulunmayı çıkar yol olarak görenler «Meclis-i Mebusan açılıyor ya, pekiyi bu Meclis'e gayrimüslimler de girerler ve İslâm nizamına aykırı kanunlar çıkarırlarsa n'olacak?» diye tereddüt içinde bulunuyorlardı. Bir asır içinde başımıza gelen nice felâketlerden, atlattığımız nice bâdirelerden sonra 1976'larda müdafaada olan —çok şükür— İslâm dışı düşüncelerin zebûnu olanlardır! Ki, onlar şimdi hâkimiyet kayıtsız - şartsız milletindir diyoruz ya, pekiyi Meclis'e müslümanlar gelir de lâik (dindışı) düzenimize dinamit olacak kanunlar getirmeye kalkışırlarsa halimiz nice olur?» diye kara - kara düşünmektedirler.

Aslında bugün Türkiye'nin çektiği sancıların temelinde, İslâmî anlayışın gelmekte olduğunun korkusu yatmaktadır. Çünkü İslâmcı düşünceye ve İslâm nizamına olan düşmanlık, ortaya kanlı bir tablodan başka bir şey çıkaramamıştır. Bu da onun tabiatının icabıdır. Ortaya çıkan bu kesin iflâs durumunun tasfiyesi yolunda atılan adımlar ise gerçekte bir beşerî faaliyetin değil, takdir-i ilâhi'nin neticesidir. Bir millet hangi idareye lâyık ise muhakkak ki, o idare ve idareciler, —sebepler halkolunup— onların başına gönderilir. Milletimiz kendi inancının, kesin doğrularının gösterdiği yoldan ayrılmanın büyük acılarını çektikten sonra, gayri dersini almış olmalıdır. Milletimizin kesin olarak doğru olduğuna inandığı inançlarını hayata ve hayatın içindeki bütün müesseselere hâkim kılmak şûuruna bağlanmakta olduğunun işaretidir ki; küfür can havliyle son oyunlarını oynayıp, sahnede kanlı dişlerini gösteriyor. Milleti birbirine düşman etmenin son aldatmacalarını oynuyor.

—Batı'dan ithal edilen ve faturasını çok pahalı ödediğimiz batıcı - lâik düzenlerin herbirisinin ölümden gayri bir çare göstermediğini anlıyanlar İslâm'ı tek kurtuluş yolu olarak gördükçe milletin umudu halinde yükselmeye başladılar. Bu insanların müslümanlara yöneltilen sanâyileşme düşmanlığı silâhını da onların ellerinden alıp, hakiki sanâyileşmenin bayraktarlığını yapmaları hesapları bozdu.

«Bu durumda ne yapılmalıdır?» diye yeni hesapların peşine düşenlerin son çareleri şu oldu:

«Millet içten tertib ve tahriklerle bir iç savaşa sürüklenmelidir. Tâ ki, sanayileşme hamleleri kösteklensin ve müslümanlar İslâm dışı düzenlerin himmetine muhtaç kılınıp, kendi kendileriyle ters duruma getirilsinler!... Millet fertleri yanyana gelemiyecek, yüz yüze bakamıyacak duruma getirilsinler!»

«Bu mücadeleyi kim körüklüyor?» sualini sadece «dış merkezler» gibi muğlak cevaplarla geçiştirmek doğru değildir. Çünkü bugün artık dış merkez - iç merkez diye bir coğrafi ayırım yapmak bizi yanıltır. İslâm dışı olan her şey milletimizin dışındadır; isterse, bugünkü düzen içinde en üst seviyede bir makamı işgal etsin!. İç ve dış mihraklar derken bu bakımdan, coğrafi sınırlarla bağlanıp kalmak günümüz dünyasındaki ideolojik mücâdelelerin vardığı buudlardan haberdâr olmamak demektir. Çünkü bugün bir kaç asır öncesinin, coğrafi sınırları belirli dâr-ül İslâm veya dâr-ül harb'i fiilen ortadan kalkmış, bir evin içinde dahi bir köşe dâr-ül İslâm, bir diğer köşe dâr-ül harb durumuna gelmiştir. Milletimizin bunalması da işte bu yüzdendir ve artık kesin bir çözüm yolunun gerektiğine dâir kanaati giderek perçinleşmektedir.

İşte bu, buhran içinde sahte reçete ve tedâvi usulleriyle hakikisini ayırmak mes'elesi milletimizi yeni bir yol ayırımına getirmiş bulunmaktadır. Bu yol ayırımında, ya 150 yıllık kapitalist - (gizli ve açık) kötü tatbik edilen lâik sistemden kurtulayım derken daha da beter komünizme elverecek; yahut da balığı kavaktan indirip, her şeyi yerli yerine koyup dos - doğru bir şekilde, yeniden tanzim edecektir!

Doğruların yardımcısıdır, Hazret-i Allah...

mevhum...

Halk yok, hak vardır; ve ona bağlı kalabalıklar...

Halk bir kapdır, kap!... Neyi doldurursan onu sana verebilir.

Şimdi komünistlerin yeni bir hilesi var: Dikkat edin: «*Sol demokrasi*» diyorlar. Utanmaz mısınız siz, fikir yankesicilliğinden? Demokrasi var mı komünizmde?..

Halkı, o boş kabı dolduracak kendi eliyle, sonra ondan rey ve fetvâ alacak! Görülmemiş bir demagoji sahtekârlığı... Fikirde bir sefalet... Maskelerini yırtıp, sökecek kimse yok... Düşmanları da kendilerince sefil...

Nitekim, İslâm, tam mânasiyle güdümlü bir İslâm ülkesinde gerçekten halkın müessisesidir. Fakat, «İslâm'da kalayım mı?» diye halkdan rey almaz! Çünkü orada hâkimiyet Hakk'ındır. Halk da O'na tâbidir. Halk O'nun kantarıdır, o hakimiyetin... Şu kadar kilo, bu kadar ton!... Hepsi bu... Keyfiyet, kemiyete mağlup ettirilemez.

Nihayet 19. Asır geliyor. Akıl terakki ediyor. Fransız İhtilâli kendisini doğuran ansiklopedistlerden sonra yeni mütefekkirler çıkarıyor. Ve bu arada bir (Sen Simon) ve *(Sensimonizm)* denilen sosyalizm ortaya çıkıyor.

Evvelâ şunu söyleyeyim: Benim mufassal bir konferansım var, sosyalizm hakkında.. Evvelâ *(sosyalizm)* kelimesi onların hakkı değildir. Ne demek (sosyalizm)? (Sosyalizm)i aynen tercüme edeyim size: «*Toplumsallık*», «*ictimailik*» demek o... İctimailik... Bunu tutturmuşlar gidiyorlar: «*sosyal yardım*», «*Sosyal adalet*»... Her şey sosyal... (sosyal) olan nedir? Mide gurultusu!... Bu mu? O bile bir topluluğa sirayet edince sosyal olur.

Evet; (Sensimonizm) le başlıyor bu... Onun da kafası inkılâbın giyotinine geldi, biliyorsunuz. Talebelerini kaydetti, fakat bir metafiziğe bağlamadı. Yani bir gaye noktasına, madde ötesi görüşe bağlamadı. Onun içindir ki, (sosyalizm) i takip ettiğiniz zaman «*ilmî sosyalizm*» veya «*Alman kollektivizmi*» denilen (Karl Marks) ve (Engels) durağına rastlıyoruz. Bizimkiler (sosyalizm) i eşik yapıyor, (komünizm) e geçmek için... Bilmedikleri ve anlamadıkları (komünizm) e... Halbuki ne derler komünistler sosyalizm için bilir misiniz? «*Papazların okunmuş suyu...*» derler. Bu cümle Mark'sın...

(Sosyalizm) de de, tıpkı demin söylediğim zıdların âhengi gibi son derece ince bir mes'ele var: «Ucuzluğu, bedavacılığı... Birdenbire gayet kolay geliyor halka; zenginin kini al, fakire ver, yahut bütün mülkiyetleri kopar, topla!. Nerde topla? Devlet mihrakında, Cemiyet kasasında... Ondan sonra âdilâne taksim et, elinden gelebilirse...

Bu, hilkat kanununa zıd, yaratılışa ters...

Dâva hem hak ve hukuka riayet etmekte; mülkiyetin, kazancın sermayenin hakkını kabul etmekte; hem de onun başıboş hareketine mâni tedbiri aynı zamanda alabilmekte...

Zıdlar arasındaki incelik... Hastalık ve ilâca aynı zaman da malik olma sırrı...

Onların bir tâbiri vardır: «*Mülkiyet hırsızlıktır!*» diye... Yani cebinde kendine ait bir kutu kibriti olan hırsızdır.

Asıl sen, ruhun, idrâkin hırsızısın!...

Bu en nazik mes'eledir ve kavgası köpeklerin düzeyindedir. (Düzey) diye de mahsus kurbağa dilini işaret ediyorum. Köpekler, birbirinin ağzındaki kemiği çullanarak kendilerine kapmaya bakarlar. E iptidaî bir duygu... Bize gerici diyen bu tipler Taş Devri kadar gerilerdedir.

(Devamı gelecek sayıda)

TÜRKÇESİ

Ahmed SELÂMÎ

(Baştarafı 5. Sayfamızda)

kâr, hem müslüman olmak!... Sonra size ne demezler Beyefendi?.

Eskiden «teokrasi» denildiği zaman, köylü - kentli pek anlamıyordu. «Locasal» nice (böyük baş) zevât da, sık sık teokrasiye hücûm ederek, asıl hedefleri olan İslâmiyyete saldırır dururdu. Lâkin teokrasinin de ipliği pazara çıkalı beri, görmüyor musunuz, Süleyman Bey bile teokrasi yel değirmenlerine at mahmuzlayamaz oldu!

Fakat Beyefendi siz, ne kötü talih ki, henüz, onun bırakdığı yerden başlamak mevkiinde görünüyorsunuz...

Bütün buna rağmen, size hidâyet niyâzıma müsâade buyurmanızı ümit ve ricâ edeceğim efendim...

(Baştarafı 6. Sayfamızda)

de de olsa— zirâî toplumlarda da ilerlemenin esas yolu nasyonalizm ve sosyalizmdir. Hatta sosyalizm daha da sağlam bir yoldur. Yani nasyonalizm yoluyla avrupalılaşma sosyalizm tarafından desteklenebilir hatta yerine sosyalizmi de geçirilebilir. Demek ki; bugün avrupalılaştırma işi, iki zıt politika tarafından ele alınmaktadır. Asya'yı Batıdan Doğuya kuşatan bir cephe: Başarıya ulaşmak için kendi aralarında savaşan iki zıd medeniyetin cephesi, Asya'da savaş sonrası tarihinin ve avrupalılaştırmanın akışı bu iki cephenin dalgalanışlarında aranmalıdır. Komünistlerin ilk başarılarını sağlayan Türkiye, İran, Afganistan gibi tampon devletlerde ve Çin'de milliyetçi temâyüllere tavizkâr davranmaları olmuştur.

Daha sonraki başarısızlıklarının sebebi ise, sosyalist faktörlere aşırı güvenleri olmuştur. Baskıyı zamansız hızlandırmış, bu yüzden Türkiye ve İran'ı kendi sistemlerinden uzaklaştırmış, Afganistan ve Çin'in kapitalistler safına geçmesine yol açmışlardır. Bununla beraber bu dikey coğrafî ve millî cepheden başka bir de yatay ve içtimâî cephe vardır. Şurası da unutulmamalıdır ki; kapitalist avrupalılaşma daha çok hükümdarlara ve zengin sınıflara hitap etmektedir; komünist avrupalılaşma ise daha çok proleterya ile köylülere seslenmektedir. Bu şartlar altında Asya'nın komünist yoldan Avrupalılaşması kaçınılmaz olacaktır. Young'a göre...

Kıssadan Hisse:

Demek ki, Avrupa'nın Asya'yı hâkimiyeti altına almak temâyülü tek kelimede billurlaşır: Avrupalılaşma. Bu emeli gerçekleştirmek için önce silâha baş vurulur. Asya'nın, daha doğrusu, İslâm - Türk'ün mukabil taarruzu haçlı emellerini akâmete uğratınca açık savaşın yerini soğuk savaş alır. Emperyalizmler Asya'ya dostça hulûle çalışırlar. Bunun için her vâsıta meşrû görülür. Yalan, desîse, riyâ... Kapitalizm Osmanlı'yı hiç bir zaman emellerine râm edemez. Hıristiyan Batı'nın tâbiyesi çağdan çağa değişir: Sosyalizm, avrupalılaştırmanın son silâhıdır. Mânevî plânda muzaffer olmaya başlayan bir silâh. Batı'nın teslim alamadığı tek kale: İslâmiyet. Yani ikbâl devirlerinde Şark'ın zaferini ve üstünlüğünü sağlayan, idbâr devirlerinde büsbütün yok olmasını önleyen mânevî güç. Biz kıt'alar arasında ezelî bir savaş miştir ve çevirmektedir. Asya, avrupalının rûhundadır. Sınıflar arası savaş, milletler arası savaş, tâbiata karşı savaş. Nizamını bir türlü kuramıyan bu tedirgin rûh, arzı geniş bir salhâneye çevirmiştir ve çevirmektedir. Asya, avıupalılaşamaz, İslâm hıristiyanlaşamaz. Târih ırmağı yatağını değiştiremez. İnsanlığın fetihlerini belli bir kıt'anın inhisarında görmek, gafletlerin en büyüğüdür. Biz iki kıt'anın, daha doğrusu kıt'aların cihanşümûl bir teâvün içinde el ele vereceklerine inanmak istiyoruz.

OKUYUCU İLE HASBİHAL

Baştarafı 2. Sayfamızda)

En üst seviyelerden umumî plânda tatbikine çalışılan «tahakküm, cebir» *metodları onlara bağlı gayretkeş bürokrat akımınca* «düzen hesabına» *bir nev'i «gravatlı şehir eşkiyalığı» şekline sokulmuş bulunmaktadır.*

Esasen mahdud olan «fikir hürriyeti» *böylece daha da tahdid edilmekle kalmıyor, boğulmak gibi bir akıbetle karşı karşıya getiriliyor.*

Şimdilik Sebil için tatbik mevkiine konulan «tahakküm» *usulünü «ima» etmekle iktifa edeceğiz: Okuyucularımızla irtibatımızı kesmek!*

Bunun bizim sesimizi kesmek için başvurulacak ilk yol olduğuna kanaat getirmiş gözüküyorlar. Mektublaşmamız, abonelerimizin gazetelerinin zamanında ellerine ulaşması, bizim onlardan alacağımız mektubların elimize geçmesi, bir kardeşimizle bir telefon konuşması yapmamız başlıbaşına bir «komedi» *haline geldi.*

Meselâ bu vesile ile bütün okuyucularımızın huzurunda düzenbazlığın kapıkulluğunu yapmakta olan -onlar kendilerine umumiyetle «emir kulu» *derler- zarfları açıp okumaktan gözleri şaşılaşan birisine ikaz etmek istiyoruz:*

«— Efendi, hiç değilse zarfları çıplak elle açma da eldiven tak... Malûm parmakizi denilen bir şey var! Başın derde girdiğinde bu parmak izleri ile kendinle birlikte ağababalarını da müşkil vaziyete sokabilirsin!»

Muhterem okuyucularımız,

Bu haftaki hasbıhalimiz gördüğünüz gibi sizlere ve o malûm çevreye bir mesaj mahiyetinde oldu. Tekrar edelim Sebil, kuru gürültüye ve sinsi usullere papuç bırakacak bir gazete, bir kadro, bir mekteb değildir...

Hasımlarımıza Allah basiret ve hidayet nasib eylesin. Siz okuyucularımıza da hürmetlerimizi sunarız.

Sebil

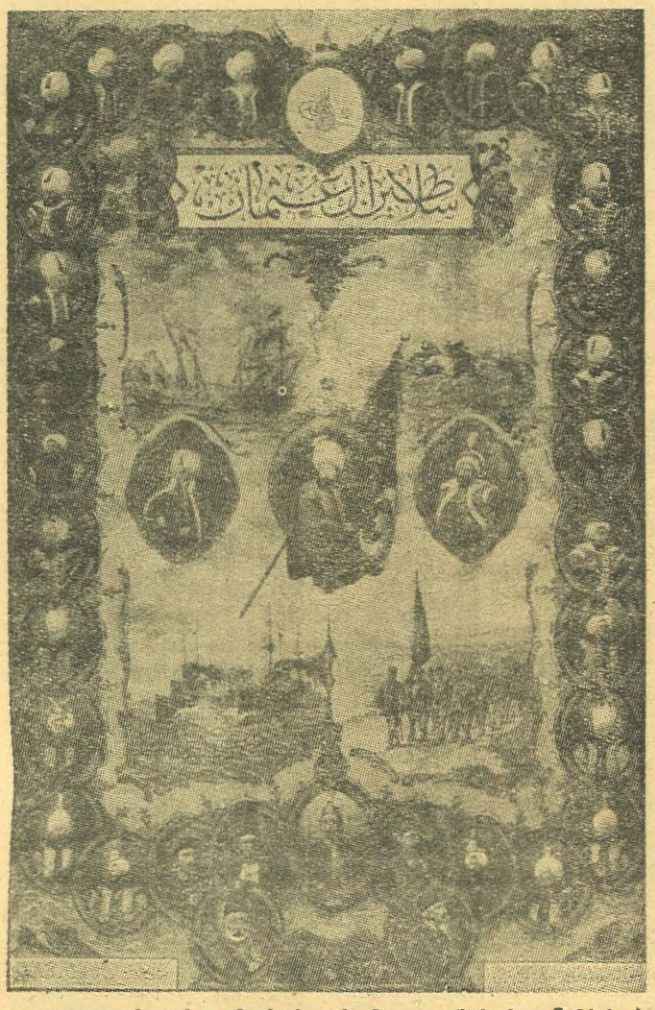

Bu sayımızda abonelerimize hediye ettiğimiz «Selâtin-i Al-i Osman» tablosu piyasaya arzedilmiştir. Okuyucularımız 10 liralık posta pulu ile (P.K. 808 İstanbul) adresinden isteyebilirler. Fazla taleplerde tanesi 7,5 liradan gönderilir.

okuyucularımıza...

ÇOK MÜHİM...

1 — Lütfen mektublarınızın içerisine para koymayınız.

2 — Lütfen yeni abone olup da kendisine halâ gazetesi gelmemiş olan çevrenizdeki kardeşlerimize, gecikmenin, yığılan binlerce abone talebinin sırayla muameleye konulmasından mütevellid olduğunu duyurunuz.

3 — İmzasız mektub yazmayınız.

VE DAHA MÜHİMİ...

4 — Sebebini daha sonra açıklayacağız fakat, şu sıralarda lütfen «mahremiyeti» olan mektublar göndermeyiniz. Bütün kardeşlerimizden bu hususu hassaten rica ediyoruz. Ve bu duyurumuzu mü'min kardeşlerimize intikal ettirmeyi bir vazife telâkki buyurunuz.

● **Şemseddin Erdem/KARAHALLI:** Mektubunuzu ve yaptığınız abonelere ait 6 kişilik listeyi aldık. Hemen muameleye koyduk. Teşekkür ederiz, sağolunuz. Selâmlar..

● **Mustafa Akkaya/KARAHALLI:** Gayretlerinize teşekkür ederiz. Sağolun. Kitab listesi göndereceğiz. Selâmlar.

● **Mithat Aksoy/ESKİŞEHİR:** Maalesef gecikiyoruz. Sebep belki malûmdur: iki aydır müracaat eden binlerce abonemizin muamelesini bir sıra dahilinde yapmaya çalışıyoruz. Bu sebeple aksama oluyor. Sizin abone ettiğiniz 7 kardeşimize gazeteler gitmeye başladı. Selâmlar.

● **Burhan Aksoy/ERZURUM:** Mazeretimizi diğer kardeşlerimize verdiğimiz cevaplardan anlamışsınızdır. Geçmiş sayıları elbette isteyen abonelerimize gönderebiliriz. Selâmlar.

● **Durmuş Öztaş/KIRIKKALE:** Gönderdiğiniz adreslere gazeteler gitmeye başladı. Sağolunuz. Selâmlar..

● **Abdürrahim Bayram/ANKARA:** İsviçre'de bulunan akrabanıza gazetesini göndermeye başladık. Teşekkürler, selâmlar..

● **Nurettin Daldal/TOKAT:** İstediğiniz aboneler yapıldı. Günlük gazete çıkaracağımız günler de gelir inşaallah. Selâmlar..

● **Mehmet Çukurderesi:** Teveccühünüze teşekkür ederiz. Selâmlar..

● **Şahabettin Kâtiboğlu/ANKARA:** Gayretli kardeşimiz kalbî teşekkürlerimizi sunuyoruz. Selâmlar..

● **Ali Tonka/İZMİT:** İsimlerini verdiğiniz kardeşlerimizi abone yaptık. Sağolunuz. Selâmlar..

● **Mehmet Tuna/ALMANYA:** Türkiye'de abone yapılmasını istediğiniz adreslere gazeteleri gitmeye başladı. Teşekkürler, selâmlar..

● **Mehmet Eker/TINAZTEPE:** Üzülmeyiniz, gazeteniz muntazaman gelecektir. Selâmlar..

● **AKINCILAR DERNEĞİ/DENİZLİ:** Gönderdiğiniz abone listesi kaydedildi. Gayretinize teşekkür ederiz. Selâmlar..

● **Fehmi Ceylân/KONYA:** Merak etmeyiniz, abone kaydınızı iptâl etmedik. Selâmlar..

● **Kemal Ateş/GEMLİK:** Sağolun, gözlerinizden öperiz. Selâmlar..

● **AKINCILAR DERNEĞİ/SEYDİŞEHİR:** Gösterdiğiniz müstesna gayretten dolayı, Sebil ailesinin teşekkürlerini sunarız.

● **Hüseyin Akyüz/TRABZON:** Üzülmeyiniz. Arzunuz yerine getirilmiştir. Selâmlar..

● **Mehmet Doğru/ARTVİN:** Beşer şaşar demişler, müslüman kardeşimiz. Allah hiçbirimizi şaşırtıp, kendi yolundan saptırıp da «mason»un yoluna revan eylemesin. Amin. Masona, mason dediğimiz için bizden nefret etmişseniz, o sizin bileceğiniz husus. Ancak, bütün Artvinli abone kardeşlerimiz adına herhalde fikir beyan etmeye hakkınız yok. Biz de size hakkımızı helâl ettik. Haydi Allah selâmet versin.. Selâmlar.

● **Vahdettin Arvas/VAN:** Gazetelerinin geleceğinden emin olarak gayretinize devam etmelisiniz. Gözlerinizden öperiz. Selâmlar..

● **Gültekin Şekerli/NEVŞEHİR:** Gönderdiğiniz listedeki adresler abone kaydedildi. Gayretinize teşekkür ederiz. Selâmlar..

● **Mustafa Şen/TURGUTLU:** Üzülmeyiniz, sizi arkadaşlarımıza mahcub etmeyeceğiz. Hepsinin gazeteleri gönderildi. Selâmlar..

● **İsmail Haykır/KASTAMONU:** Gayretli kardeşimize teşekkürlerimizi bildirir, gözlerinden öperiz.

● **Ali Kesikbaş/ANKARA:** Abone müddetinizdeki yanlışlık tashih edilmiştir. Selâmlar...

● **Mehmed Sodan/BEYŞEHİR:** Aziz kardeşimiz, defaatle ifade ettik ki, Beyşehir abonelerimizin tamamını size tek paket halinde göndermemizin şu sıra imkânı yok. Her biri yine sizin adresinize tek tek postalanıyor. Fakat, bu vaziyet ne yapalım ki isim alfebetiğine göre abonelerimizi makina vasıtasıyla göndermenizden oluyor. Abonelerimizi şehir şehir tasnif etmiş değiliz. Selâmlar...

● **Ali Kayıkçı/SAMSUN:** Hatırlatmamızdan dolayı teşekkür ederiz. Selâmlar...

● **Adını vermeyen okuyucu/PINARCA:** Tenkidinizde haklı olabilir misiniz?.. Belki! Ve lâkin Mü'min yazdığı mektubun altına imzasını atacak kadar cesaret-i iman sahibidir. İmzasız mektubla tenkit etmek, mü'min tavrı takınıp sigaya çekme hadsizliğine yer yok!..

● **Kadir Kalan/HOLLANDA:** Teşekkürlerimizi sunarız, aziz kardeşimiz. Selâmlar...

● **Recep Coşkun/ERZURUM:** Alâkanıza teşekkürler. Talebiniz karşılandı. Selâmlar..

● **Mehmed Doğan/ANKARA:** Gayretinize teşekkür ederiz. Selâmlar..

● **Şehabettin Kâtiboğlu/ANKARA:** Gayretleriniz bizi mütehassis etti. Sağolunuz, varolunuz. Selâmlar..

● **Bayram Gün/KAYSERİ:** Allah gayretlerinizi zayi etmesin, aziz kardeşimiz. Şükran ve selâmlar...

● **Mehmet Yavuz/KARAHANLI:** Gecikmelerizi telâfi ettik. İkazınıza teşekkür eder, gayretlerinizin devamını dileriz. Selâmlar..

● **İsmet Özcan/Seyitgazi:** Siz kefil olduktan sonra ötesinin sözü mü olur kardeşimiz, talebinizi yerine getirdik. Selâmlar...

● **Celâl Elitaş/ALMANYA:** Sağolunuz, varolunuz. Selâmlar...

● **İhan Çalık/BURSA:** Gecikmemizin sebebini herhalde biliyorsunuz, affınızı diler, teşekkürlerimizi sunarız. Selâmlar...

● **Recep Gökçe/MERSİN:** Aboneniz devam ediyor. Üzülmeyiniz. Selâmlar...

AP-CHP koalisyonu

Ve İş Bankası

Demirel ve Ecevit temsilcileri bizzat seçiyor ve pekâlâ kardeş kardeş geçinebiliyorlarmış!

Türkiye İş Bankası Umum Müdürü Cahit Kocaömer, geçtiğimiz günlerde bir gazeteye verdiği beyanatta, başında bulunduğu bankada AP — CHP Koalisyonunun kurulduğunu açıkladı. Umum Müdür açıklamasında Türkiye İş Bankası'nın kuruluş hikâyesini de anlatarak, «Türkiye'ye Cumhuriyetle birlikte giren en büyk fâizci teşkilâtın» dünü - bugünü hakkında malûmat verdi. Kocaömer bu malûmatı verirken, bankasının kuruluşu hakkında öteden beri takib edilen «resmi uslûb» u tekrarlamaktan ileriye geçemedi. Ancak, Umum Müdür'ün açıklamaları arasında yer alan CHP — AP Koalisyonu ile CHP'nin bu bankanın kârlarından sahib olduğu hisseler efkâr-ı umumiyenin dikkatini çekti.

1926 yılında M. Kemal Paşa'nın, Kocaömer'in iddiasına göre «şahsi 250 bin lirası» ile kurulan İş Bankası'nın bir kısım hisse senedlerinin o tarihlerde «halka zorla satıldığı» yolundaki ifadeler de Kocaömer'in açıklamalarında yer aldı.

Umum Müdür Cahit Kocaömer, başında bulunduğu bankadaki biri solcu diğeri kapitalist iki büyük partinin «koalisyonu» nu şöyle ifşâ ediyordu:

KOCAÖMER — «Türkiye İş Bankasının İdare Meclisinin teşekkül tarzı bildiğiniz gibi üç ana hissedarı temsil etmektedir. Bunlardan Atatürk hisselerini CHP'den üç kişi, hazineyi temsilen hazine temsilcisi olarak 3 kişi ve en büyük hissedar durumunda olan çalışanların vakfı, yani, Emekli Sandığını temsil eden 4 kişi bulunmaktadır.»

«Ayrıca hisselerin % 28 kadarı ise Atatürk'ün vasiyeti icabı Halk Partisi tarafından temsil edilen bir hissedir. Hemen ilave edeyim ki, bu hisselerin karşılığı olan sonuçtan alınması gereken kâr, Halk Partisine gitmez, gene Atatürk'ün vasiyeti icabı Türk Tarih ve Dil Kurumuna gider. Üçüncü büyük hissedarımız hazinedir. Hazinenin elinde yüzde 11 küsür kadar bir hisse vardır. Diğer % 27 civarında hisse de aşağı yukarı 4 bin vatandaşın elindedir. Yani görüldüğü gibi bir halk kuruluşudur İş Bankası.. Temsil hakkında da bilgi vermek isterim. 3 kişi hazineyi temsilen bulunur. 3 kişi Atatürk hisselerini temsilen bulunur. 4 kişi de sandığımızı temsilen İş Bankaları olarak bulunur. Ve bu cidden Türkiye'nin bugünkü ortamında çok ahenkli bir çalışma yaratmaktadır.»

SORU — Evet ilgi çekici bir durum. Çünkü Atatürk hisseleri sebebiyle 3 CHP'li yönetim kurulunda bulunmakta. Hazine de mevcut iktidar hangisi ise onun temsilcisi oluyor. Bugünkü duruma bakacak olursak aşağı yukarı zannediyorum 2 büyük partinin temsilcileri var yönetim kurulunda. Siz burada bir başka çeşit koalisyonu iki büyük parti koalisyonunu gerçekleştirmiş görmüyor musunuz? Yani siyaset alanında olmayan şey bankacılık alanında olmuyor mu?

KOCAÖMER — «Evet gördüğünüz gibi oluyor. Şunu da şükranla belirteyim ki, gerek sayın Demirel gerek sayın Ecevit kendi kontenjanlarını İş Bankasında kullanırken İş Bankasının menfaati açısından farklılıklar yaratacak kişileri, bizim aramıza vermemeye dikkat gösteriyorlar.»

Kocaömer mülâkatın takibeden faslında bankanın kuruluşu hakkında da Celâl Bayar'a atıfda bulunarak şöyle dedi:

«Kuruluşu biz bilmiyoruz, ama açılışı sebebiyle sayın Bayar da davetlilerimiz arasındaydı. Kendisine bu konuda bilgisine müracaat ettiğimiz zaman, bize şöyle bilgi verdi. Atatürk 250 bin lira ile o tarihte Osmanlı Bankasına yatırdığı parasını değerlendirmek istemiş.»

Umum Müdür devamla, hisselerin satışı hakkında ise şöyle diyordu:

«Efendim böyle bir kuruluşa herkesin kuşkuyla baktığı o dönemde Atatürk'ün zoruyla bazılarına hisse senetleri veriliyor. O tarihte hazinenin direkt bir kuruluşta payı yok. 1 milyon lira sermaye ile kuruluyor. 250 bin lirasını koyuyor, 750 bin liralık sermaye bölümü yurdun çeşitli bölgelerinde halka satışa sunuluyor.

Hatta rivayet ediliyor ki biraz zorlama ile de satılıyor. Yine rivayet edilir ki kayıt listesinin bir bölümünü de buna hamlederler. Alanların bir kısmı bunu vergi zannetmiş. Ve nasıl olsa ödedik diye yırtıp atmış. İş Bankasının kayıp liste senetleri vardır bir küçük ölçüde.»

NOT: Sebil, Türkiye İş Bankası'nın Umum Müdürü'nün bu ifadeleri üzerine gelecek sayısında, bu bankanın «resmî» değil «gerçek kuruluş hikâyesi»ni okuyucularına sunacaktır. M. Kemal Paşa'nın «şahsî» parası olarak gösterilen bahsi geçen ilk sermaye'nin yanî 250 bin liralık nakdin hikâyesi ile bugün CHP ile Dil Kurumu ve Tarih Kurumu arasında mahkeme kapılarına düşen «kavga»ya da bu mevanda temas edilecektir.

سبيل
الكل في سبيل الحق
Sebil
herşey hak için

Haftalık, tarafsız, siyâsi, edebi tarihî gazete ● Yıl: 2, sayı: 60 fiyatı 5 lira (yurtdışı bir misli)

Başyazarı ve Mes'ul Müdürü
Kadir MISIROĞLU

Umumî Neşriyat Müdürü:
Yılmaz YALÇINER

İdarehâne adresi: Vilâyet Han Kat: 3, No: 204 — İstanbul.
Telefon: 26 38 96

Posta Çeki nu: 97 446
Dizgi: Sebil Matbaası,
Baskı: Fazilet Matbaası

Sebil

Everything
Devoted to the Truth (HAQQ)
An independent Muslim,
Historical, Political and Literary
Weekly.
P.O. BOX: 808
Istanbul — TURKEY
Representative of
Germany A. Rüştü BANAZ —
Hasan DAMAR 33 Braunschweig
Ekbert Str. 24 ● Postscheckonto
nr. 37938-300 Hannover
Telefon: 0531-85033

● ABONE:
Yıllık abone bedeli 200 lira, altı aylık 100 liradır. Yurt dışı abone bedeli bir misli alınır. Yurt dışından (Avrupa'dan) abone olmak isteyenler, yukarıdaki adresleri kaydedilen Almanya temsilcilerimize müracaat ederler. Yurt içinden abone olacaklar abone bedelini Posta Çeki nu: 97 446'ya havale ile vaziyeti idarehanemize bildirirler.

● İLÂN:
Neşriyatımıza aykırı görülen ilânlar alınmaz. İlânların sıyah - beyaz sütûn santimi 50 liradır Kitap ilânlarında tenzilât yapılır. Arka kapak için dört renk ilân tam sayfa (üç sütûn) 5.000 lira

● DAĞITIM:
Ukaz Dağıtım Şirketi tarafından yapılmaktadır. Aboneler dışında toplu olarak gazete isteyenler doğrudan doğruya UKAZ, Vilâyet Han Kat 2 Cağaloğlu — Istanbul adresine müracaat etmelidirler. Toplu isteklerde gazetemiz 4 liradan gönderilir.